

ЎЗБЕКИСТОН

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР
ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

42-йил чиқиши
№ 42 (11.488).

19 февраль, жума, 1960 йил.

Баҳоси 20 тийин.

Н. С. ХРУЩЕВ Индонезияга келди

ЖАКАРТА, 18 февраль. (ТАСС). Индонезия Республикаси президенти ва бош вазир Сукарнонинг тақдирини таърифлаб, СССР Министрлар Совети Равис Н. С. Хрущев ва унинг ҳамроҳлари дўстлик визити билан бугун бу ерда келди.

Совет Иттифоқи ва Индонезия давлат байроқлари билан байрамлардагидек безатилган Кемайоран аэродромда Н. С. Хрущевни Индонезия Республикаси президенти ва бош вазир Сукарно, биринчи вазир Жуанда, кабинет министрлари, парламент аъзолари, сиёсий партияларнинг, Индонезия жамоатчилигининг вакиллари, дипломатик корпус аъзолари, Жакартанинг байрам кийимларини кийиб чиққан ўн минглаб аҳолиси кутиб олдilar.

Юқори мартабали совет меҳмонининг келиши шарафига тўлардан 21 марта байроқ ўқ узиб, миллиятлар салоти берилди. Индонезия президенти Сукарно ва СССР Министрлар Совети Равис Н. С. Хрущев самимий табрик нутқи сўзладilar. Кемайоран аэродромдан Н. С. Хрущевга ажратилган резиденция — Негра саройига қадар бутун йўл давомида Никита Сергеевич Хрущевни ва президент Сукарнони Жакартанинг бир миллиондан ортиқ аҳолиси қизгин табрикледи.

(Бунинг тафсилоти газетанинг келгуси сониде берилди).

Ўзбекистон Коммунистик партияси XV съездининг Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг ҳисоботи юзасидан

РЕЗОЛҲУЦИЯСИ

Ўзбекистон Коммунистик партиясининг ўн бешинчи съезди зўр мамнуният билан шуни қайд қиладики, ўзининг жоножон Коммунистик партияси тевағарида маҳкам жипслашган совет халқи ўзининг ижодий яратувчилик кучларига тўлиб тошган ҳолда коммунистик қурилишни кенг авж олдириш даврига кирди. Партия XX ва XXI съездларининг ҳамда КПСС Марказий Комитети Пленумларининг тарихий қарорларидан руҳланган Ватанимиз меҳнаткашлари шонли Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва унинг ленинчи Марказий Комитетининг доно раҳбарлигида етти йиллик планининг узугвор режаларини амалга ошириш йўлида фидокорона меҳнат қилиб, экономика, маданият, фан ва техникани ривожлантиришда тобора янгидан-янги галабаларга эришмоқдалар.

Ушбу етти йилликнинг биринчи йилида ажойиб муваффақиятлар қўлга киритилди. Саноат ишлаб чиқариш плани ошириб бажарилди, топириқдан ташқари қарийб 50 миллиард сўмлик маҳсулот чиқарилди.

Галла, гўшт, пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотларини мамлакатга анча миқдорда еттиштириб берган қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари эришган катта галабалар бутун совет халқини қонуний равишда фахрлантирмоқда.

Совет халқи турмушининг моддий фаровонлигини ва маданий савиясини янада ошириш соҳасида олға томон катта қадам қўйилди.

Совет олимлари космосга йўл очиб, бутун инсоният фойдаси учун унинг сирларини билиб олиш йўлида катта илмий жасорат кўрсатдилар.

Совет халқи етти йиллик биринчи йилининг топириқларини анча ошириб бажарди. Ўзининг қаҳрамонона меҳнати билан етти йилликни муқаддасдан олдин бажаришга қаттиқ бел боғлаганини намойиш қилиб кўрсатди.

1959 йил бутун дунёда тинчликни сақлаш ва мустақамлаш, халқро муносабатлардагидек кескинликини юмшатиш ва жаҳон социалистик системасини тағин ҳам кўпроқ мустақамлаш йўлида Совет давлати ўзбекистон келатган ташқи сийбат янги муваффақиятларга эришган йил бўлди.

Совет Иттифоқи ўз ташаббуси билан ўз қўролди Кучларини яна анча миқдорда қисқартириши тўғрисида СССР Олий Совети қабул қилган қонун Совет давлати тинчликсизлик сийбатининг еркин ифодасидир.

Ўзбекистон партия ташкилоти ва барча меҳнаткашлари жоножон Коммунистик партиянинг, партия ленинчи Марказий Комитетининг, Совет ҳукуматининг ташқи сийбатини ва Никита Сергеевич Хрущевнинг ер юзиде мустақам тинчликни таъминлаш, бутун инсоният учун бахт-саодат ва равиқ вужудга келтириш йўлида олиб бораётган қизгин фаолиятини ақдиллик билан таъқулламоқдалар.

Съезд Совет Ўзбекистон коммунистлари ва барча меҳнаткашлари номидан Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг атоқли ленинчи Никита Сергеевич Хрущев бошчилигидаги доно Марказий Комитетига севикли Совет ўрмончилигини қудратини мустақамлаш тўғрисида, пролетар интернационализмининг ленинча бағри остида бизмас ахлит қардон оила бўлиб жипслашган барча социалистик миллиятларнинг яйраб-яшнаши тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилаётганлиги учун чўқур миннатдорчилик билдирди.

Ўзбекистон меҳнаткашларининг қалби Ватанимизнинг ҳамма халқларига ва аввало дўстлик, самимий қардошлиққа солиқ бўлиш. Ушбу Октябрь галабаларини ҳисоб қилишда, еркин коммунистик истиқбол учун курашда қаҳрамонлик ва фидокорликнинг олижаноб намунасини кўрсатган ушбу рус халқига жуда катта бераз ердан ва мадад бериб келатганликлари учун миннатдорчилик ҳислари билан тўлиб тошмоқда.

Ўзбекистон меҳнаткашлари республиканинг ишлаб чиқариш кучларини ва маданиятини ривожлантириш соҳасидаги ҳамма муваффақиятларига, ўзбек халқининг еркин ва бахтиёр бўлиб яшашига ушбу Ленин яратган Коммунистик партия тўғрисида, КПСС Марказий Комитети изчиллик билан амалга ошириб келатган доно ленинча миллий сийбат тўғрисида эришилди.

Ўзбекистоннинг коммунистлари, барча меҳнаткашлари ўрминатдорчилик билан шуни қайд қиладики, Совет Ўзбекистон келинчи йилларда эришган катта галабаларда бутун совет халқининг чексиз ишонч ва меҳр-муҳаббатига сазовор бўлган оғимас, саботи ленинчи, таланти ташкилотчи Никита Сергеевич Хрущев жуда катта роль ўйнади. Совет пахтачиллиги юксалиб бораётганлиги ўрток Н. С. Хрущевнинг номи билан бевосита боғланган. Ўрток Н. С. Хрущевнинг пахтачиликка бағишланиб, 1954 йилда Тошкентда ўзбекистон кенгаши, пахтакорларнинг 1958 йилда Москвада Бутуниттифок кенгашида пахтакорларнинг бир неча марта келган вақтларида доимийлик билан берган қўрсатмалари эскилик ва консерватизмга қарши, пахтачиликка ва қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқларига янги, илгор ташаббусларининг галабаси учун курашда Ўзбекистон партия ташкилотига бебаҳо ердан кўрсатди.

КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари, СССР Министрлар Советининг Равис ўрток Н. С. Хрущев Ўзбекистон Компартиясининг XV съезиде қатнашганлиги ва сўзлаганини Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ленинчи Марказий Комитети ва Иттифок ҳукумати Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасини яшатиш тўғрисида оталарча ғамхўрлик қилиб, бу ишга доимий эътибор бериб келатганликлариининг янги ифодасидир.

XV съезд Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг ҳисобот докладини тинглаб ва муҳокама қилиб мамнуният билан шуни қайд қиладики, республика партия ташкилоти ва меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитети раҳбарлигида ҳисобот даврида коммунистик қурилишнинг ҳамма устакларига катта муваффақиятларга эришилди. Республика саноати янги қувватларни ишта тушириш, ишлаб турган корхоналарни реконструкция қилиш ва ишлаб чиқаришнинг техника даражасини ошириш ҳисобига анча ривожланди. Янги маҳсулот ҳажми 1959 йилда қўйилган, бир неча миллиард сўми ташкил қилди эки 1955 йилдагига нисбатан 30 процент ошди, оғир индустрия маҳсулотлари эса 77 процент қўйилди.

Шу давр ичида 170 та йирик саноат корхонаси қурилди ва ишта туширилди, булар орасида: Фарғона нефть маҳсулотларини қайта ишлаш заводи, рангли металлургия корхоналари, Шарғун кўмир кони, Чирчиқ қаттиқ доташилар заводи, Охангарон ГРЭСи, Хивров ГЭСи, Фарғонадаги 2-ГЭС, Тошкент уй қуриш комбинати, Янгйўла гидролик заводи, Денос мр заводи, Жомбой, Жума ва Яқобкор пахта заводи ҳамда бошқа корхоналар бор. Ишлаб турган корхоналарнинг қўли реконструкция қилинганлиги натижасида узарининг қуввати қўйилди. Утган йиллар ичида республикада замонавий машиналар ва механизмларнинг 42 та янги типни яратилди, усуналар модернизация қилинди ва меҳнати кўп талаб қилганлар ишлаб механизациялаштирилди, ишлаб чиқариш процесслари автоматлаштирилди, қўпгина қимматли рационализаторлик ва изтироччилик тақлидлари амалга оширилди. Пахта тералиган янги машиналарнинг, белгиланган миқдорда чигит экатган сеякчаларини ва бошқа машиналарнинг конструкциялари ишлаб чиқарилгани ва узарини ишлаб чиқариш ўлаштирилганлиги машинасозлик корхоналари ва конструкторлик бюрларининг жиддий муваффақиятларидир.

Партия ва ҳукумат саноатни ва қуришнинг бошқарини қайта қурганини республика саноатини жалад ривожлантирувчи жуда муҳим омид бўлди. Халқ хўжалиги кенгашлари ишлаб чиқариш масалаларини конкрет ва оператив қайд қилганган, табиий бойликлар ва ички резервлардан тўлиққой фойдаланганган бўлиб қолдилар. Халқ хўжалиги кенгашлари ташкил этилганган бери ўтган икки ярим йил ичида янги маҳсулот ҳажми қарийб 10 миллиард сўм миқдорда қўйилди, бу эса Халқ хўжалиги кенгашлари ташкил этилганган калар бўлган заварига мана шундай қосишга нисбатан 2 миллиард сўмлик ошиқ янги маҳсулот бевиланганлигини кўрсатди.

Халқ хўжалиги кенгашларига қарашли саноат корхоналари-

нинг коллективлари КПСС Марказий Комитети июнь Пленумининг қарорларини бажара бориб, 1959 йилда 94 та поток ленинсини, 97 та конвейерни ишта соддилар, 10 минтадан кўпроқ янги ускунани ишта туширишлар ва аски ускуналардан 3.5 мингтасини модернизация қилдилар. Нефть, кимё, машинасозлик саноатларида, енгил саноатда, озиқ-овқат саноатида ва бошқа саноат тармоқларида янги техникани, илгор технологияни, автоматизация ва механизацияни жорий қилиш соҳасида анча ишлар қилинди. Натижада техника-иктисодий кўрсаткичлар анча яхшиланди ва ишлаб чиқариш маданияти ошди. Шу вақт ичида меҳнат нўтиморлиги 16 процент қўйилди. Маҳсулот таннархини камайтириш йўли билан 1 миллиард сўмликдан кўпроқ маблаг тежалди. Республикада пландан ташқари олинаётган фойдани кўпайтириш ҳисобига етти йиллик фондини вужудга келтириш ҳаракати бошланди.

Партия XXI съездининг ва КПСС Марказий Комитети июнь Пленумининг тарихий қарорлари социалистик мусобақани афр куч билан юксалтириб юборди. халқ оммасининг ижодий активлигини ғоят оширди. 340 бригада коммунистик меҳнат бригадаси деган номи олишга сазовор бўлди. 2 минг ишчига эса коммунистик меҳнат забони деган номи берилди. Ислаб илгор ишчилар Социалистик Меҳнат Қўроқлари Валентина Гагановадан ўрнок олиб, қолоқ устакларга ўтиб ишлаб бошладилар. Тошкент тўқимачилик комбинатининг тўқувчириларида Люба Свисташева, Екатерина Сухорукова ва бошқалар юксак даражада коммунистик онглилик кўрсатиб, ишлаб чиқариш резервларидан ахирроқ фойдаланиш учун кураш ташаббусчиси бўлган Юлия Вечерованинг ватанпарварлик ташаббусига биринчи бўлиб эргашдилар.

Ҳисобот даврида республика саноати пландан ташқари бир неча миллиард сўмлик маҳсулот берди. Пландан ташқари 190 минг тонна нефть, 140 минг тонна кўмир чиқарилди. 160 миллион киловатт соат электр энергия ва 40 минг тонна ўғит, 19 миллион метрдан кўпроқ ип ва шойи газлама, 1 миллион 700 минг жуфт чарм пойфазал, 26 минг тонна ўсимлик мойи ва бошқа қўпгина маҳсулот ишлаб чиқарилди.

Съезд саноатнинг 1959 йилда—етти йилликнинг биринчи йилида эришган муваффақиятларини алоҳида қайд қилди. Республика саноати ишлаб чиқариш йиллик планини 18 декабрда, муқаддасдан олдин бажариб, пландан ташқари бир неча юз минг сўмлик маҳсулот берди. Халқ хўжалиги кенгашларининг ҳаммаси ўз социалистик мажбуриятларини шараф билан бажардилар. Утган йил ичида саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш 9 процент қўйилди, меҳнат нўтиморлиги эса 6 процент ошди. 1960 йилининг январига ҳам план ошириб бажарилди.

Республикада геология-кириш ишлари янада ривожлантирилди. Геология-кириш ишларининг ҳамми 1959 йилда 1956 йилдагига нисбатан ахиратликдан маблаглара бўйича 1.5 баравар қўйилди, шу жумладан нефть ва газ бўйича 2.5 баравардан зиёроқ қўйилди. Кейинги йилларда Вухоро районида жуда катта газ кони топилаганини республиканинг кимё ва энергетика саноатини тез сувятала билан ривожлантириш таъминлашга имкон беради ва фақат Ўзбекистондагина эмас, шу билан бирга Ўрал, Қозғистон ва Ўрта Осиё республикаларининг йирик саноат марказларида ҳам ёқилги балансини тўблан ўзгадиртади.

Транспорт ва алоқанинг ҳамма турларини овиожлантиришда анча муваффақиятларга эришилди. Тошкент темио йўли республика халқ хўжалигини ҳақиқатан хизмат кўрсатганини таъминлади ва ўз ишининг техника-иктисодий кўрсаткичларини 1959 йилда анча яхшиллади. 1955 йилдагига нисбатан 1959 йилда юз обороти 1.4 баравар, тепповозларнинг қудалик қатнов тезлиги қарийб 1.5 баравар ва юк поездининг ўртача вазни 20 процент қўйилди. Автотранспортнинг юк обороти 1.9 баравар қўйилди, 3.3 баравар қўп пассажаж ташилди. Республика шаҳарлари ва қишлоқлардаги автомат телефон станцияларининг қуввати 2 баравардан зиёроқ ошди. Аҳоли яшайдиган жойларни ёшасига радиолаштириш асосан тугалланди. Телевизио аҳолининг турмушига тобора кўпроқ сиғиб бормоқда.

Ҳисобот даврида республика халқ хўжалигини капитал қурилишга 18 миллиард сўм, яъни бундан олдинги тўрт йилдагига қараганда икки баравар қўп маблаг сарфланди. Юқолдиш ташкил этиш яхшиланди. Янги темио бетонини саноат ишлаб чиқариш ривожлантирилмоқда, йирик панеллардан уйлар қуриш бошлаб юборилди. Керамзит, аглополит ва бошқа самарали енгил материалларни ишлаб чиқариш ташкил этилди. Шу вақт ичида республика қурилиш ташкилотларида меҳнат нўтиморлиги 33.4 процент ошди.

Съезд ҳисобот даврида республика қишлоқ хўжалиги янада кенг миқёсда ривожлантирилганини қайд қилди. Республика партия ташкилоти қишлоқ хўжалигини кескин равишда юксалтириш соҳасида партия ишлаб чиққан жуда муҳим тадбирларини амалга ошириб бориб, пахтачиликни ва қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришнинг бошқа тармоқларини анча ўстиришни таъминлади. 1956 йилдан 1959 йилгача бўлган давр ичида ерларни сугоритиш ва ўлаштириш натижасида пахта майлони 78.8 минг гектар қонгайди. Сугорилган ерларнинг мелiorатив ҳолатини яхшилаш, сугорити системаларини техника жиҳатдан тақомиллаштириш ва био қанча районларда сув танқислигини тутатиш соҳасида катта ишлар қилинди. Пахтанинг ҳосилдорлиги ошди. 1955 йилдан 18.9 сентябрдан 1959 йилда 22.9 центнерга етди. пахтанинг ялпи ҳосили эса 678 минг тонна эки 27.5 процент қўйилди.

Республика қоллоқлари ва совхозлари етти йилликнинг биринчи йилида ўз социалистик мажбуриятларини анча ошириб бажариб, пахта еттиштиришга энг юксак даражага эришилдилар ва Ўзбекистондаги бутун пахтачилик тарихида энг юқори ҳосил олдилар. Давлатда 3 миллион 163 минг тонна эки планда белгиланганган 193 минг тонна кўп ва 1958 йилдагига қараганда 217 минг тонна кўп пахта сотилди. Пахтанинг қарийб 85 проценти биринчи сортларга қабул қилинди. Ҳамма областлар, деярли ҳамма районлар, қоллоқлар ва совхозларнинг катта қўпчилиги давлатга пахта сотиш юзасидан белгиланган планларини ва социалистик мажбуриятларини бажардилар.

Республика партия ташкилотлари ғўзани парварини қилишнинг прогрессив усулларини кенг жорий қилиш соҳасида ташкилотчилик ишларини кунт билан ўтказдилар ва қоллоқ ҳамда консерватизмини қатъан енгиб, пахтачиликни комплекс механизациялаш ва деҳқончилик маданиятини ошириш йилида жиддий бурилиш ясаган муваффақ бўдилар. Квадрат-уялар экин, ғўз қатор оралирини механизмлар билан икки ёқлама ишлаш, ғўзани кетмонси парварини қилиш усуллари ва бошқа прогрессив усуллар энди пахтачиликда мустақам ўрин олди. республиканинг ҳамма қоллоқлари ва совхозларида ғўзани парварини қилишнинг асоси бўлиб қолди.

Шундай қувончли бир нарсани қайд қилиб ўтиш керакики, пахтачиликда энг кўп меҳнат талаб қиланган иш бўлган пахта терини механизациялаш соҳасида 1959 йилда катта қадам қўйилди ва 330 минг тонна пахта машинада терилди. Ишларни комплекс механизациялаш ташаббусчилари Валентин Тонко, Тоғай Абсаматов, Қўрбон Кенжаев, Манноб Жалолов, Мурод Холбоев, Ғанишер Усенов, дондор механик-ҳайдовчилар Меликзи Умурзоқов ва Турсуню Охноваларинг ажойиб ҳаракати кенг асб одид.

Мана шуларнинг ҳаммаси меҳнат нўтиморлигини ошириш ва маҳсулот таннархини камайтириш таъминлади. Ҳар бир центнер пахтани еттиштириш учун сарфланганган меҳнат 1955 йилдагига нисбатан 40 процент камайди.

Қаноп экинчи қоллоқларининг меҳнаткашлари ажойиб муваффақиятларга эришилди. Улар 1959 йилда қаноп ва жут еттиштириш соҳасида етти йилликнинг охирига белгиланган даражага эришилди.

Жамоат қорвачилигини ривожлантиришда баъзи муваффақиятлар қўлга киритилди. Қарамоқлар сони 23 процент, сиғирлар 42 процент, қоракўла қўйлар 27 процент, чўчкалар 5 баравар қўйилди. Паррандаларнинг сони анча ошди. Гўшт еттиштириш 1.3 баравар, сут еттиштириш 2.3 баравар, туҳум еттиштириш 2.2 баравар, жун еттиштириш 25 процент ва қоракўла терилари еттиштириш 24 процент қўйилди.

Ўзбекистон партия ташкилотлари сабаботчилик соҳасида йўл қўйилган катта қолоқликини тугата бориб, 1959 йилда сабабот, картошка, қовун-тарвуз еттиштириш анча қўпайтирилди. Аҳолини шу маҳсулотлар билан таъминлаш сезиларлик равишда яхшиланди.

Съезд зўр мамнуният билан қайд қиладики, КПСС Марказий Комитети ва шахсан ўрток Н. С. Хрущевнинг ташаббуси билан МТСлар қайта ташкил қилиниб, техника қоллоқларга сотилганлиги қоллоқларнинг жамоат хўжалигини янада ўстиришни таъминлади. Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш ўсганлиги ва унинг товар маҳсулоти қўпайганлиги асосида қоллоқларнинг пул даромадлари ва бўлимас фондларга маблаг ажратилари ҳам қўйилди. Ҳисобот даврида қоллоқларнинг пул даромадлари 7.5 миллиард сўмдан 10.7 миллиард сўмга етди эки 42.5 процент қўйилди. 1959 йилда қоллоқлар бўлимас фондларга 2.4 миллиард сўм эки бутун пул даромадининг 22 процетини ажратдилар.

Қоллоқлар ишлаб чиқариш бинолари қуришни кенгайтириш билан бир қаторда кўп миқдорда маданий-маиший бинолар, интернат-мактаблар, клублар, касалхоналар, болалар ёсилари, новобитоналар, ошхоналар қуриб олдилар ва қўмоқдалар, бу эса қоллоқларнинг фаровонлигини оширишга ердан бермоқда. Республика қоллоқлари янги ерларни ўлаштиришга, ирригация ишюотлари, йўллар, электростанциялар қуришга катта-катта маблаг сарфлайдиган бўлиб қолдилар.

Қоллоқлар ташкилий хўжалик жиҳатидан янада мустақамланганлиги натижасида прогрессив ҳаракат туғилди — қоллоқлараро ишлаб чиқариш алоқалари кенгайди. Кўп қоллоқлар биргалашиб қоллоқлараро завоёлар, электростанциялар, каналлар, санаторийлар қўмоқдалар, бу эса қоллоқ кооператив мулкни умумхалқ мулки билан яқинлаштириш йўлида қўйилган катта қадамлар.

КПСС Марказий Комитетининг 1959 йил декабрь Пленуми етти йиллик планини яна ҳам қисқароқ муқаддасдан бажаришни таъминлаш йўлида резервлардан энг кўп фойдаланиш учун курашда меҳнаткашларнинг ижодий активлигини янада кенг миқёсда юксалтириб юборди. КПСС Марказий Комитети декабрь Пленумининг қарорларига жавобан республика қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари пахта, гўшт ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари еттиштириш йўлидаги ушбу ўз зиммаларига янги оширилган мажбуриятлар олдилар.

Республика партия ташкилоти партия ва ҳукуматнинг қарорларига амал қилиб, ҳисобот даврида халқнинг моддий фаровонлигини ва маданий савиясини юксалтиришга қаратилган бир қанча катта тадбирларини амалга оширди. Ишчи ва хизматчиларнинг кам ҳақ тўланадиган қатгоририлари олаётган иш ҳақи оширилди. 1960 йилда халқ хўжалигининг ҳамма тармоқларида ишчи ва хизматчиларнинг 7 ва 6 соатлик иш қунига ўтказилиш тугалланди. Социал-маданий тадбирларга буюдгидан ажратилган маблаглар 1.8 баравар қўйилди. Республикада товар оборотининг ҳамми ўтган тўрт йил ичида 54 процент қўйилди. Республика аҳолисида 1959 йилда давлат ва кооператив савдоси шохбачалари орқали 1955 йилдагига қараганда гўшт маҳсулотлари 2 баравар, сариёғ ва сут 2.9 баравар, сабабот 1.8 баравар, картошка 6.7 баравар қўп сотилиш ва ҳоказо. Доволаш, профилактика, санитария муассасалари ва юкумди касалликларга қарши кураш ва дорихона муассасалари анча қўпайтирилди ва кенгайтирилди. Мавжуд касалхоналар, санаторийлар ва туғруқхоналардаги жойлар сони фақат 1959 йилининг ўзиде 3 минтадан зиёғ қўпайтирилди. Янги касалхоналар, амбулатория ва поликлиникалар очилди. Аҳолига медицина хизмати кўрсатишнинг янада яхшилал учун 1959 йили 100 та янги маъмурий бино касалхона ва туғруқхоналар учун берилди.

Республикада умумий таълим мактаблари, шунингдек олиб ва ўрта махсус таълим янада ривожлантирилди. Ҳозирги вақтда 6311 мактаб ва 43 та интернат-мактабда 1 миллион 426 миндан кўпроқ бола ўқимокда ва тарбияланимоқда. Мактабларин бир сменали машғулотга ўтказиш соҳасида катта иш қилинмоқда. Шу янги вақт ичидаги қоллоқлар, муассасалар ва идораларнинг биноларидан 1000 дан ортиғи мактаблар учун берилди. Ўқитишнинг ижтимоий фойдала меҳнат билан қўшиб олиб бориш ишлари бир мўчча натижаларга эришилди. Халқ хўжалиги учун мухтаассислар тайёрлаш иши яхшиланди. Кейинги тўрт йил ичида олиб ва ўрта махсус ўқув юрталарида студентлар сони анча қўйилди. Шу давр ичида 115 ихтисос бўйича 44.5 миндан кўпроқ мухтаассис тайёрланди. 40 миндан кўпроқ киши олиб ўқув юрталари ва техникумларнинг сиртқи ва кечки бўлимларида ўқимокда.

Фан соҳасида матълум ютуқлар қўлга киритилди. Республикада совет Шарқда биринчи атом реактори ишта туширилди. Илмий муассасаларнинг шохбачалари кенгайтирилди, янги илмий соҳалар ривожланишда, хўжалик ва маданий қурилишнинг энг зарур масалаларини ҳал қилишда олимларнинг роли оширилди.

Республика партия ташкилотлари КПСС XX ва XXI съездларининг тарихий қарорларини амалга ошириб, меҳнаткашлар орасида идеология ишларини бирмунча қучайтиришга эришилди. Партия пропагандасини ҳозирги замон шариотида қайта қуришда, асосий қамчилигини, яъни партия пропагандасининг коммунистик қурилишнинг конкрет вазифаларидан ажралиб қолганлигини йўқотишда бир қанча чоралар амалга оширилди.

Аҳоли орасида олиб борилаётган оммавий-сийсий ишлар янада хилма-хил бўлиб қолди ва конкрет тус олди. 125 минг агитатор омма орасида агитация ишларини олиб бормоқда. Қутубхоналар ва клублар, баълий ҳаваскорлик тўғараклари ўз ишларини яхшилладилар. Меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш ишида матбуот, радио, кино ва телевиденининг роли сезиларлик равишда қучайди. 1959 йилда Москвада Ўзбек саянати ва адабиети декадаси муваффақиятлар равишда ўтказилганлиги республика адабиёт, санъат арбобларининг махорати ошганлигини кўрсатди.

Съезд шуни қайд қиладики, ҳисобот даврида Ўзбекистон партия ташкилотлари анча мустақамланди, уларнинг хўжалик ва маданий қурилиш вазифаларини ҳал қилишдаги ташкилотчилик роли ва таъсири қучайди.

Кейинги тўрт йил ичида Ўзбекистон Компартияси сафига 52 миндан кўпроқ киши қабул қилинди ва унинг сафаридаги коммунистлар сони 202 865 кишига етди. КПСС сафарида қабул қилинганлар орасида ишчи ва қоллоқчилар 65.8 процетини ташкил этади.

Республика партия ташкилоти партия райкомларини, район ижроия комитетларини, қоллоқлар, совхозлар ва РТСларни янги тайёрланган ва райратли қаларлар билан мустақамлаш соҳасида бир қанча чораларни амалга оширди. Хўжаликка коллектив раҳбарлик қилиш принципи ва қадарларнинг топириқларини ушбу шахсан жамоабарлик принципини изчиллик билан амалга оширилмоқда. Партия комитетлари меҳнаткашлар депутатлари Советларининг ишларига катта эътибор берадиган бўлиб қолдилар, қомсомол, қасаба сўз ва бошқа жамоат ташкилотларига раҳбарлигини ахшилладилар, бу эса шу ташкилотларнинг иш савиясини оширишга ердан берди.

Бошқарув органларининг структурасини яхшямлаштириш, ишларини тақомиллаштириш ва уларнинг аппаратини қисқартириш соҳасида бирмунча иш қилинди. Ҳисобот даврида икки област, 42 қишлоқ району ва шаҳарлардаги ўн район тугатилди, 291 қишлоқ Совети бирлаштирилди. Фақат кейинги ўн йилининг

Ўзбекистон Коммунистик партияси XV съездининг Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг ҳисоботи юзасидан

(БОШИ БИРИНЧИ БЕТДА)

Бейинги йилларда республикада қорвачиликка раҳбарлик қилиш ишида жиддий хатога йўл қўйилди, бунинг натижасида бир қанча областларда жамоат қорва моллари сонини кўпайтириш суръатлари аҳолининг шахсий мулки бўлган қорва моллар сонининг кўпайишидан анча орқда қолмоқда.

Республикадаги қолхозлар ва совхозларнинг қўпчилигида ем-хашак етарлик миқдорда етиштирилмаётди. Кўпгина маҳаллий партия, совет ва қишлоқ хўжалик органларининг, қолхозлар ва совхозларнинг раҳбарлари ҳали ҳам маккажўхориға етарлик аҳамият бермаётдилар, бу фойдала экинни кўпчанча орик ерларга экишга йўл қўймоқдалар, маккажўхорида яхши ҳосил олмаётдилар ва унинг ҳосилини ўз вақтида йиғиб-териб олмаётдилар. Бета ва бошқа озуқа экинларининг ҳосили ҳам паст. Қўй ва эрим қўйларга йўловларга сув чиқариш ва бу йўловларни ўзлаштириш ишлари етарлик олиб борилмаётди, қорақўлчиликни ривожлантириш учун мавжуд резервларни фойдаланилмаётди.

Республикада пиллачилик жуда суст ривожланмоқда. Пиллачиликда меҳнатни кўп талаб қилинган ишларнинг кўпи механизациялаштирилмаган, кўрт бокчинини жалдлаштириш усуллари ҳамда туздорларни парварши қилишнинг прогрессив агро-техника усуллари тузуқ жорий қилинмаётди, кўрт уруғи навларини ахшиллашга эътибор берилмаётди. Республикада бордорчилик ва умумчиликни ривожлантириш учун жуда катта имкониятлардан фойдаланишга етарлик эътибор берилмаётди; сабзавот ва картошка ҳали ҳам кам етиштирилмоқда.

Съезд шуни қайд қилдики, республикада қолхозларнинг бўлимаси фондларини мумкин қадар кўпайтиришни таъминламоқ учун кейинги вақтларда етарлик чоралар қўрилмади. Қишлоқ хўжалик артели Уставини бузиш, қолхоз мулкчини талаш ва талон-торож қилиш фактлари ҳали ҳам йўқотилгани йўқ. Умуман республика совхозлари қолхозларга қараганда пахтадан кам ҳосил олаётганликлари, пахтачинг таннаҳи аса совхозларда қимматга тушаётганлиги бутунлай йўл қўйиб бўлмайдиган бир ҳолидир.

Кўпгина партия, совет ва қишлоқ хўжалик органлари томонидан қолхоз ва совхозларга раҳбарлик қилишда йўл қўйилган жиддий камчилик шукки, улар хўжаликларнинг экономикасини яхши, чуқур ўрганмаётдилар, хўжаликларнинг фаолиятини чуқур анализ қилмаётдилар, меҳнат унумдорлигини ошириш ва маҳсулот таннаҳини қамайтириш масалаларида, қолхозларда хўжалик ҳисобини кучи билан жорий қилишга лозим бўлган даражада эътибор бермаётдилар, исрофатчилик фактлари қисбатан чора кўрмаётдилар.

Кўпгина партия, совет ва хўжалик ташкилотлари аҳолига маданий-маиший ва медицина хизмати кўрсатишни яхшилаш масалаларида ҳали ҳам етарли эътибор бермаётдилар. Юқумли касалликлар билан кураш, шаҳарлар ва аҳоли яшайдиган жойларнинг санитария ҳолатини яхшилаш ишлари қоникқансиз олиб берилоқда. Аҳолининг тоза сув билан таъминлаш, турмуш шартини ва ишлаб чиқариш шартини яхшилаш учун тегишли чоралар кўрилмаётди. Республикада аҳолига савдо хизмати кўрсатиш даражаси аҳолининг ўсиб бораётган талабларига ҳали ҳам жавоб бермаётди. Аҳолининг молларга бўлган талаби етарли равишда ўрганилмаётди, кўп магазинлар ва ошхоналарда аҳолига молни ҳам ўчаб, ҳам тортиб бериш ва пулдан уриб қониш ҳолатлари ҳали ҳам лавом етмоқда.

Съезд милиция, суд ва прокуратура органлари республика шаҳарлари ва қишлоқларида тегишли жамоатчилик тартибин ўрнатish масалалари билан етарли равишда шуғулланмаётдилар, жиноятларга, спекуляцияга қарши ва жамоатчилик тартибига зид бўлган бошқа ҳолатларга қарши тузуқ кураш олиб борилаётди, деб хисоблайди. Партия комитетлари меҳнаткашларнинг уларнинг жамоатчилик тартибин муҳофаза қилишга кам жалб қилмоқдалар, тузилган дурунчалар ва ўртоклик судларининг қўнлари ишламаётганлигини кўриб индамай турибдилар.

Съезд маданий қурилиш соҳасида катта камчиликлар борлигини қайд қилди. Кўпгина партия ташкилотларида ҳалқ маорифига кам эътибор бермоқдалар. Умумий мажбурий таълим плани ҳали ҳам бажарилаётган келмоқда ва ўқувчиларнинг мактабдан кетиб қолди ҳолатлари ҳали ҳам кўп. Бир қанча мактабларда, айниқса қишлоқ мактабларида ўқитиш паст даражада олиб бориламоқда, ўқувчиларнинг анча қисми программага материални ўзлаштирмаётди ва яхши йил бир еифда қолмоқда. Ўқитувчи қадрларини ғойий-сиёсий тарбиялаш ва уларнинг малакасини ошириш ишлари тузуқ ташкил этилмаган. Ўқитувчиларнинг 66 процентдан кўпроғи олий маълумотга эга эмас. Республикада ўқитувчи қадрлар таъйинлаш пиллаштиришда жиддий камчиликларга йўл қўйилди. Олий ва ўрта махсус ўқув юрталарида таълим ва сиёсий-тарбиявий ишлар ҳали ҳам тузуқ ташкил этилмаган. Илмий қадрлар таъйинлаш ишига кам эътибор берилмоқда. Фанлар академиясининг, илмий тадқиқот муассасаларининг ва олий ўқув юрталарининг фаолиятига ҳалқ хўжалигининг ва маданиятининг янада ривожлантиришнинг энг зарур вазифаларидан ажралиб ишлаш ҳолатлари ҳали ҳам содир бўлмоқда, танқид тузуқ авж олдирилмаган. Автоматика, табиий газдан фойдаланиш, полимерлар қимбес ва экспериментал биология соҳаларидаги тадқиқотлар билан сует олиб борилоқда. Илмий ишларни бир-бирига уйғунлаштириш ҳали ҳам қоникқансиз ташкил этилган, бун муваффақиятлари ишлаб чиқаришга сезилмак билан жорий қилинмоқда.

I. Саноат, қурилиш, транспорт ва алоқа соҳасида

1. Съезд Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетига республика Министрлар Советига, област, шаҳар, район партия комитетларига, област, шаҳар, район ижроия комитетларига, ҳалқ хўжалиги кенгашларига, министрликлар ва бошқармаларга партия XXI съезди ва КПСС Марказий Комитетининг июнь Пленуми (1959 йил) тарихий қарорларига амал қилиб, оғир индустрияни устуң даражада ривожлантириш базисида, техникани узлуксиз тараққий эттириш ва меҳнат унумдорлигини ошириб бориш негизда саноатнинг ҳамма тармоқларини янада юксалтириш, юқори сифатли саноат маҳсулотлари ишлаб чиқаришни кўпайтириш, унинг таннаҳини қамайтириб боришни топиради.

Съезд етти йиллик плани муддатидан илгари бажариш ва Тошкент, Фарғона, Самарқанд, Бухоро ва Қорақалпоғистон маъмурий-иқтисодий районларида ишлаб чиқаришнинг 1965 йилга мўлжалланган даражасига 1964 йилда етиб олиш юзасидан республика саноат қорхоналари ва транспорт коллективлари олган социалистик мажбуриятини мутқулайли.

Съезд етти йилликнинг иккинчи йили планини муддатидан илгари бажариш юзасидан Тошкент ва Иваново ҳалқ хўжалиги кенгашлари қорхоналари ва қурилишлари ўртасида социалистик мусобақанинг авж олиб кетганини таъминлашда ва Марказий Комитетга, област, шаҳар ва район партия комитетларига 1960 йил планини ошириб бажариш учун қорхоналар, қурилишлар, шаҳарлар, областлар ва иқтисодий районлар ўртасида социалистик мусобақани қизитиб юборишни топиради.

Съезд партия, совет, хўжалик, касба-роғз ва комсомол ташкилотларига коммунистик меҳнат бригадалари ва зарбдорлари қаракатини, ихтирочилар ва рационализаторлар қарава-тини тағин ҳам авж олдиришни, қорхоналар ва қурилишларга олган социалистик мажбуриятни муваффақиятли бажаришда, резерв ва имкониятлардан энг кўп фойдаланишда доимий ёрдам бериб туришни топиради.

2. Саноат, қурилиш ва транспортни ривожлантириш суръатини яна ҳам жалдлаштириш, етти йиллик плани муддатидан илгари бажариш мақсидида съезд Ўзбекистон КП Марказий Комитетига ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советига, област, шаҳар ва район партия комитетларига қуйилганларини топиради:

Чора ва рангли металлургияда — Бетонот металлургия заводида 1960 йилда узлуксиз пўлат тузиш установасини ишга тушириш, заводи табиий газ билан ишлашга кўчирилсин ва яқин йиллар ичига асосий ишлаб чиқариш жараёнларини комплекс механизациялаш ва автоматлаштириш тугатилсин. Олмалиқ кўроғиш-руҳ ва мис комбинатида янги қувватлари ўз вақтида ишга туширилсин, маъданлар қазиб чиқаришни яна ҳам кўпайтириш, комплекс қайта ишлашни кучайтирилсин, шунингдек рангли ва подир металлургия рудалар ажратиб олиш коэффициенти оширилсин, асосий ишлаб чиқариш жараёнларини механизациялаштирилсин ва автоматлаштирилсин.

Плавик-шпат комбинатида мис рудасини саралаш технологиясини ўзлаштириш учун қатъий чоралар қўриш ва мис концентрати ишлаб чиқариш юзасидан 1960 йилга белгиланган топириқини бажаришни таъминлашсин.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети бюросига ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советига, республикада Охангарон коалини негизда алоқини ва подир металлургия ишлаб чиқаришнинг йўлга қўйиш чораларини қўриш топирилсин.

Нефть ва газ саноатида — разведка ва пармалаш ишлари

Съезд КПСС Марказий Комитетининг «Хозирги замон шароитида партия пропагандасининг вазифалари тўғрисида»ги қарорида қайд қилиб ўтилган камчиликлар республика партия ташкилотининг фаолиятига ҳам содир бўлмоқда, деб хисоблайди. Кўпгина област, шаҳар ва район партия комитетлари омма орасида олиб борилаётган сиёсий ишларга ҳали ҳам тузуқ раҳбарлик қилмаётдилар, меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш ҳозирги замон шароитида алоҳида катта аҳамият касб қилаётганлигини ҳисобга олмаётдилар. Аҳоли орасида олиб борилаётган оғзаки ва матбуот пропагандасини, оммавий-сиёсий ва маданий-оқартув ишларини ташкил этишда ва бу ишларнинг мазмунинда турмушдан ва коммунистик қурилиш практикасидан бирмунча ажралиб қолдиш сезилмоқда. Хотин-қизлар ва ёшлар орасида сиёсий-тарбиявий ишлар тузуқ олиб борилаётди. Айрим жойларда илмий атеистик ва илмий оқартув пропагандасининг савияси паст. Ижодкор ташкилотларининг ишида катта камчиликлар бор. Ўзгучилар, композиторлар ва расомлар ҳозирги замон темаларида юксак ғойийи ва юксак бадиий адабиёт ва санъат асарларини ҳали ҳам кам яратмоқдалар.

Кўпгина партия ва совет ташкилотлари олиб бораётган ташкилотчилик ишларининг савияси, айниқса қадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялаш соҳасида олиб борилаётган ишларнинг савияси партия XXI съезди ва КПСС Марказий Комитетининг Пленумлари қўйган вазифалардан орқда қолмоқда.

Кўпгина област, шаҳар ва район партия комитетлари қадрларни танлаш ва тарбиялашда партия принципларини ғоҳо буздилар, топирилган ишни эълай олмаган раҳбарларга нисбатан чора кўрмадилар, уларни бир жойдан-иккинчи жойга кўчириб қўя бердилар; раҳбар ҳодимларнинг партия ва давлат интизомининг, коммунистик ахлоқ принципларини бузишлари сингари ҳолларга нисбатан кескин равишда ва ўз вақтида чора кўрмадилар; партия сафарлари ўстиришни тартибга солиш ишига етарли эътибор бермадилар, ёш коммунистлар орасида тарбиявий ишларни тузуқ олиб бориладилар. Ҳалқ хўжалигининг бир қанча муҳим участкаларида, айниқса қорвачиликда, қурилишда ишлаётган коммунистлар сони ҳали ҳам кам.

Шаҳар ва район партия комитетлари томонидан қилинган раҳбарлик савияси пастлиги натижасида кўпгина қорхоналар, қурилишлар, қолхозлар ва совхозлардаги бошланғич партия ташкилотлари меҳнат унумдорлигини ошириш учун, техникани тараққий эттириш учун эъри бериб курашмаётдилар, етти йиллик плани муддатидан олдин бажаришга ҳамма резервларини сафарбар қилмаётдилар. Кўпгина партия комитетларининг иш практикасида конкретлик, муайян мақсадни қўлаб ишлаш, ишчанлик ҳали ҳам етишмади, улар партия, ҳукумат директивларининг ва ўзлари қабул қилган қарорларнинг ижросини етарли равишда контроль қилмаётдилар.

Кўпгина маҳаллий Советлар ва уларнинг ижроия комитетлари маиший хизмат кўрсатиш қорхоналарининг, савдо, умумий оқатилиш қорхоналарининг ишларини контроль қилишга, уй-жойларни тақсимлашга депутатларни ва жамоатчиликни ҳали ҳам етарли равишда торғайтирлар. Партия комитетлари ўз ишларида касба-роғз, комсомол ва бошқа жамоат ташкилотларига ҳали ҳам тузуқ таянмаётдилар, бу ташкилотларни қадрлар билан етарли равишда мустаҳкамлаётдилар, уларга лозим бўлган даражада ёрдам кўрсатмаётдилар.

Съезд КПСС Марказий Комитети Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюросининг ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг ҳалқ хўжалиги раҳбарлик қилишдаги жиддий камчилик ва хатоларини очиб ташлаб, республика партия ташкилотига жуда катта ёрдам қўрсатди, деб хисоблайди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XI пленумининг (1959 йил март) қарорлари ўз вақтида қабул қилинган қарорлар бўлди ва республикадаги бутун партия ташкилотининг фаолиятини жиддий равишда яхшилангани таъминланди.

Ўзбекистон Коммунистик партиясининг XV съезди қарор қилди:

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг ҳисобот даражиди иши қоникқансиз деб топилин.

Съезд КПСС XXI съездининг қарорларини ҳеч сўзсиз амалга оширишни ҳамда ҳалқ хўжалиги ва маданиятининг ҳамма тармоқларида, республика меҳнаткашларининг фаровонлигини янада юксалтириш соҳасида етти йиллик плани муддатидан олдин бажаришни таъминлаш Ўзбекистон Компартияси ва унинг Марказий Комитетининг асосий вазифасидир, деб хисоблайди.

Съезд Марказий Комитетга, област, шаҳар, район партия комитетларига, қорхоналар, қурилишлар, қолхозлар, совхозлар ва муассасалардаги бошланғич партия ташкилотларига республика партия, совет, касба-роғз, комсомол ташкилотларини ва барча меҳнаткашларни республика олдига турган қуйидаги энг зарур вазифаларни ҳеч сўзсиз бажаришга сарфар қилишни таъминлашни топиради.

қучайтирилсин, ўзлар пармалаш установалари жорий этилсин, электробрў ёрдамида чуқур қудуқлар пармалашнинг янги прогрессив усули ўзлаштирилсин, нефть ва газнинг аниқланган запаси яна ҳам кўпайтирилсин, нефть ва газ чиқариш ҳамда қайта ишлаш суръати тезлаштирилсин; қатлавлардаги боқимини сўзайтирмаслик усулини тақомиллаштириш ва нефть чиқаришнинг ҳамда ташинишнинг автоматлаш йўли билан нефть қонлари ишнинг самараси оширилсин, Фарғона нефть тозалаш заводи иш қуввати оширилсин.

Газ қудуқлари ётқиришни жалдлаштириб, саноат, коммунал қорхоналарга газ билан ишлашга кўчирилсин, уй-жой ва маиший биноларга ўз вақтида газ кеттирилсин, ишлаб чиқаришнинг техника даражаси ва маданиятини юксалтириш юзасидан зарур чоралар амалга оширилсин.

Кўмир саноатида — очик усулда кўмир чиқариш янада кўпайтирилсин, ишлаб чиқариш жараёнларини комплекс механизациялаш ва автоматлаш таъмин этилсин, яхши самара берадиган замонавий воситалардан фойдаланган ҳолда кўмирни саралаш йўли билан сифати яхшилансин.

Рангли ва подир металлургия комплекс фойдаланиш юзасидан зарур чоралар амалга оширилсин.

1965 йилда Охангарон кўмир разрезининг қуввати йилга 5 миллион тонна кўмир қичарилган ва Шарғун штользалари 1961 йилда лойхалда кўрсатилган қувват билан ишлайдиган, яъни йилга 500 минг тонна кўмио чиқарадиган даражага етказилсин.

Энергетика саноатида — янги қувватлари қуриш ва ишга туширишни янада жалдлаштириш таъминлансин.

Охангарон, Набойи ва Тошкент ГРЭСлари қурилиш тезлаштирилсин. Охангарон ГРЭСининг қуввати 1962 йилда 600 минг киловаттга етказилсин, Тошкент ГРЭСи қурилиши. 1961 йилда бошлансин ва 1965 йилгача бу станциянинг 50 процент қуввати ишга туширилсин. Тошкент — Самарқанд энергетика системаларини бир халқга туташтириш ишлари жалдлаштирилсин.

1963 йилда Тяхатон ГРЭСи қуввати 49 минг киловаттга етказилсин. Республика учун энергетика ва ирригация жиҳазидан аҳамиятли энг самарали гидроэлектростанциялар қуриш юзасидан зарур тадбирлар амалга оширилсин.

Икки йил мобайнида гидроэлектростанциялари ҳамда ёқилғи билан ишлайдиган электростанциялардаги асосий жараёнларни автоматлаш ва йироқдан бошқаришга кўчириш тугатилсин; электр тармоқларини кескин ўзгайитиш чоралари қўрилсин. Ҳар бир областда қишлоқ хўжалигини электрлаштиришнинг тугатилиши тезлаштирилсин, қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришга электр қувватини бутун чоралар билан жорий этиш юзасидан зарур тадбирлар ишлаб чиқилиши ва амалга оширилсин.

Съезд КПСС Марказий Комитетининг ҳалқ хўжалигида электр қувватидан рационал фойдаланиш тўғрисидаги ҳатини аҳамияти ғоят муҳим деб хисоблайди ва партия, совет хўжалик, касба-роғз ва комсомол ташкилотларидан электр қувватидан тежаб-терғаб фойдаланиш учун доимий ва астойдил кураш олиб боришни талаб қилди.

Кимё саноатида — КПСС Марказий Комитети май Пленуми ва партия XXI съезди қарорларини сўзсиз бажариш таъминлансин, минерал ўғитлар ишлаб чиқаришни янги қувватлар ўз вақтида ишга туширилсин, Чирчиқ электр кимё комбинатини реконструкция қилиш тугатилсин ва Фарғона, Набойи азот-ўғит заводида қурилиш жалдлаштирилсин. Самарқанд ва Қўқон суперфосфат заводларини реконструкция қилиш тезла-

тирилсин, шунингдек таъсирчан захарли дориворлар ва синтетик материаллар ишлаб чиқариш кенгайтирилсин. Фарғона азот-ўғит заводи қуриб битказилсин ва биринчи навбати 1962 йилда, иккинчи навбати 1963 йилда ишга туширилсин. Набойи азот-ўғит заводи қурилиши 1961 йилда бошланиб, 1965 йилда тугатилсин.

1960 йилда Чирчиқ электр кимё комбинатини табиий газни қабул қилишга ҳозирлаш таъминлансин ва карбонмид пехи 1962 йилда қуриб битказилсин.

Фарғона областда азотат шойи заводини ва Бухоро областда нитрон тола заводини қуриш ва 1964-1965 йилларда ишга тушириш таъминлансин.

Машинасозликда — асосий ва ёрдамчи жараёнларни механизациялаш ҳамда автоматлаш, асбоб-ускуналарни алмаштириш ва модернизация қилиш, поток линияларини ғоят кўпайтириш йўли билан қорхоналарни янада ихтисослаштиришга ва технология жараёнларини тўқан ахшиллашга эришилсин. Деталларни иссиқ ҳолида штамповка қилиш, металл эритиш, ва қуйишнинг прогрессив усуллари кенг қўлланилсин.

Машинасозлик саноатининг техникавий даражасини ошириш негизда пахтачиликни комплекс механизациялаш учун машина ва механизмлар ишлаб чиқариш кўпайтирилсин.

Тошкент ҳалқ хўжалиги кенгазининг етти йиллик мобайнида пахта териш машиналари ишлаб чиқаришни 30 минг тоннадан 46 минг тоннагача кўпайтириш тўғрисидаги таклифи маъқуллансин. Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва республика Министрлар Советига шу миқдорда пахта териш машиналари ишлаб чиқариш тадбирларини кўриб чиқиш ва амалга ошириш юклатилсин.

Республика Ёспилари ва Тошкент ҳалқ хўжалиги кенгашига 1960 йилда пахта териш машиналари чиқаришни анча кўпайтириш юзасидан қўшимча тадбирлар қўриш юклатилсин.

Қишлоқ хўжалик машинасозлиги заводларини тўла-тўқис реконструкция қилиш 1962 йилда тугатилсин. Етти йилликда пахтачиликка мослаштирилган 64,5 минг трактор ва ўзгичар шассилар, 51 мингта пахта сезлкаш шў жулмадан, уяга белгиланган миқдорда чигит ташлайдиган 41 минг сезлка ишлаб чиқарилсин. Шу сезлкалардан 8 минитаси 1961 йилнинг орта қўкламига етказиб берилсин; +82,6 мингта култиватор, пахтаги қон-қарорсиз ташинишга 24 мингта принцип ва пахтачиликдаги ишларни комплекс механизациялашга қарақли бошқа машиналар ишлаб чиқарилсин. КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг пахтачиликни комплекс механизациялаш тугаллаш тўғрисидаги қарорида белгиланган муддатларда ирригация машиналари комплексини ишлаб чиқариш таъминлансин.

1963 йилгача «Таштекстильмаш» заводи реконструкция қилинсин ва ишлаб чиқаришнинг комплекс механизациялаш ҳамда автоматлаш негизда арқоқ машиналари ишлаб чиқаришнинг 1963 йилда йилга 1.300 тоннагача етказилсин.

Бинокорлик материаллари саноатида — янги қувватларини ўз вақтида ишга туширишга ва цемент, деворбоқ, инерт ва бошқа материаллар ишлаб чиқаришнинг қурилиш ҳамда ҳалқ хўжалигининг бошқа охтиёжлари талаб этган миқдорда кўпайтирилсин.

Охангарон цемент заводи қурувчиларининг заводининг йилга 450 минг тонна цемент ишлаб чиқарувчи биринчи технология линиясининг муддатидан илгари — 1961 йилнинг иккинчи кварталида ва шунча қуввати бўлган иккинчи линияни 1961 йилнинг тўртинчи кварталида ишга тушириш тўғрисидаги ташаббуси маъқуллансин.

Набойи цемент комбинати қурилиши 1962 йилда бошлансин ва биринчи навбати 1965 йилда ишга туширилсин.

Республика областларида 1960-1964 йилларда планда белгиланган ўн еттига уй қуриш заводини қуриб ўз вақтида ишга тушириш ҳамда Охангаронда уй жиҳозлари заводи ва куло-чилик комбинати қурилишини тугатил, уларни 1963—1965 йилларда ишга тушириш таъминлансин. Темир-бетон конструкциялари: деворбоқ, яхтоабоб-еңил ва ҳажми катта панеллар, том ёпиш-пачилари ишлаб чиқариш кўпайтирилсин, механизациялаштирилсин ва автоматлаштирилсин; синтетик ва пластик материаллардан бинокорлик деталлари ишлаб чиқариш йўлга қўйилсин; бинокорлик материаллари сифатини ахшиллаш ва таннаҳини қамайтириш учун қатъий чоралар қўрилсин.

Еңил саноатда — саноатнинг тўқимачилик шойи тўқим, тичувчилик, чарм-поёфозлар тармоқларида ҳалқ исетмоқчи моллари ишлаб чиқаришнинг кўпайтириш, сифатини яхшилаш ва таннаҳини қамайтириш таъминлансин.

Съезд Ўзбекистон КП Марказий Комитетига, Ўзбекистон ССР Министрлар Советига, маҳаллий партия ва совет ташкилотларига КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «Тўқимачилик саноатини янада юксалтириш тадбирлари тўғрисида»ги қарорини муваффақиятли бажарилишини таъминлашни юклатди.

Наманганда штапель тозалаш шойи разлама чиқарадиган комбинати ва Бухорода меланж комбинати қурилиши ва бу қорхоналарнинг биринчи навбатини 1964 йилда ишга тушириш таъминлансин.

1964 йилда Самарқандда қамвол комбинати қуриб битказилсин ва ишга туширилсин.

Пахта тозалаш саноатида чигитдан тола ва момик ажрати олиш кўпайтирилсин, қуриш, тозалаш пехларининг қуввати оширилсин ва пахта толасининг сифати яхшилансин. Пахта заводида ва тайёрлов пунктларида машинада тоғилган пахта тили тўла қабул қилинган тозалаш пехлари қуриш тезлашилсин.

Озин-оқнат саноатида — Ёғ заводларида чигитнинг ҳаммасини экстракция усулида қайта ишлаш таъминлансин, ишлаб чиқариш жараёнлари комплекс механизациялаштирилсин ва автоматлаштирилсин. Озин-оқнат маҳсулотларини ишлаб чиқаришда, сақлашда ва ташинишда муздан кенг фойдалансин. Қишлоқ хўжалик ҳодимларининг гўшт, сүт ва сабзавот етиштириш кўпайтириш юзасидан олган мажбуриятини ҳисобга олиб, бу маҳсулотларни қайта ишлашни қучайтириш ва гўшт, сүт маҳсулотлари, сабзавот консервлари ва шарбатлари сифатини яхшилаш ва турларини кўпайтириш таъминлансин.

Съезд Ўзбекистон КП Марказий Комитетига, Ўзбекистон ССР Министрлар Советига КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «Мол ва паранда гўштини қайта ишлашни ахшиллаш тадбирлари тўғрисида»ги ва «Қартошка, маккажўхори, сабзавот, ҳўл мена ва умумдан тайёрланган маҳсулотлар ишлаб чиқаришнинг кўпайтириш ва сифатини яхшилаш ҳамда бу маҳсулотлар билан савдо қилишни кенгайтириш тўғрисида»ги қарорида кўрсатилган вазифаларни сўзсиз бажаришни таъминлашни юклатди.

Геология-разведка ишлари соҳасида — геология-разведка ишларининг суръати ва самараси оширилсин, газ, нефть, кимё ва саноатнинг бошқа тармоқлари ҳамда базисини кенгайтириш мақсидида геология-разведка ишларида фаннинг энг янги ютуқларидан кўп фойдаланилсин, йўловларга сув чиқариш ва аҳоли яшайдиган жойларни сув билан таъминлаш мақсидида гидрогеология қилирувлари қучайтирилсин.

II. Қишлоқ хўжалиги соҳасида

1. Съезд республика партия ташкилотлари зиммасига ўзининг қишлоқлари бутун ташкилотчилик ишини қолхозчиларнинг, қишлоқ хўжалигининг ишчилар ва мутхасисларнинг активлигини ва ижодий ташаббусини ривожлантириш, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришдаги новаторларнинг таъжрибасини кенг қўллаб-қувватлаб олмаштириш, ҳар бир қолхоз ва ҳар бир совхозда қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришнинг кўпайтириш учун мавжуд резервларини ишга солиш вазифасини юклайди.

Илгўр қолхозлар ва совхозлар ташаббуси билан бошланган умумҳалқ қарақати негизда социалистик мусобақани янада кенг авж олдириб, ҳар бир бригада, ҳар бир ферма, ҳар бир қолхоз ва ҳар бир совхозда пахта, гўшт, сүт, жун, туҳум, са

Ўзбекистон Коммунистик партияси XV съездининг Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг ҳисоботи юзасидан

(Боши иккинчи бетда)

ракатни бутун чоралар билан қўллаб-қувватлаш ва кенг омма-лаштириш вазифасини юқлайди.

2. Съезд партия XXI съезди ва КПСС Марказий Комитети декабрь (1959 йил) Пленуми қарорларига биноан лехкончилик соҳасидagi асосий вазифа пахта ва бошқа қишлоқ ҳўжалик экинлари ҳосилдорлигини оширишдан иборат деб ҳисоблайди.

Съезд партия ташкилотлари зиммасига ташкилотчилик ишнинг ани шу асосий вазифани ҳал қилишга ва техника та-ваққилиш, суғориладиган лехкончилик маданиятини ошириш, илгирлаб тажрибасидан ва фан муваффақиятларидан кенг бой-даланиш, селекция—уруғчилик ишларини кескин даражада ях-шилаш, вилдта ва ўзанинг бошқа касалликлари ҳамда зара-кушандаларига қарши кураш ишини астойдил амалга ошириш негизига 1960 йилда тектирилган олиндиған пахта ҳосилдорлиги камида 24 центнер бўлишини таъминлаш ва давлатга камида 3170 минг тонна пахта сотишга қаратиш вазифасини юқлайди.

3. Съезд КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Со-ветининг пахтачиликка техника тараққиётининг улуғвор про-граммасини белгилаб берган «Пахтачиликдаги ишларини ком-плекс механизациялашини таъминлаш чоралари хақида»ги қаро-рини амалга ошириш юзасидан Ўзбекистон Компартияси Мар-казий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети белги-лаган тадбирларни маъқуллайд.

Пахтачиликни комплекс механизациялаш масалаларини ҳал қилиш ҳамма жойда меҳнати ташкил қилишнинг янги форма-си—комплекс механизация бригадалари тузиш йўлидан бориш керак. Чигитни унга белгилаган микдорда экиш, суғоришни ва ҳозирги вақтда механизациялаштирилмаган кўпгина ёрдамчи қишлоқ ишларни механизациялаш сингари муҳим агротехника тадбирлари кенг амалга оширилиши.

Пахтачилик ишларини комплекс механизациялаш вазифа-ларини ҳал қилишнинг асосий вазифаси пахтани машинада те-риб олишдан иборатдир. Съезд барча партия ташкилотлари, барча коммунистлар зиммасига пахта териш машиналардан (с)илаланишда ҳар қандай ўқарлик ва консерватизм кўриниш-ларига қарши кескин кураш, колхозчиларни ва совхоз ишчилари-ларини пахта теришини механизациялаштириш юзасидан беварида томонидан беварида томонидан муваффақиятли бажаришга сафарбар қилиш вазифасини юқлайди.

Пахта йигим-теримига ўқувчиларни, студентларни, ва сол-датларни жалб қилишдан шу йилнинг ўзигаёқ воз кечиш учун 1960 йилда 500 минг тонна пахтани машинада териш юза-сидан қабул қилинган мажбуриятларнинг сўзсиз бажарилиши таъминлансин.

Съезд маҳсулот таннаҳинини пасайтириш ва маҳсулотларни еттиштиришга кетадиган меҳнат харажатларини камайтиришга таъин пахта ва бошқа қишлоқ ҳўжалик маҳсулотларининг ҳарид наҳини камайтириш тўғрисида Ўзбекистон КП Марказий Ко-митети томонидан КПСС Марказий Комитети декабрь Пленумида киритилган тақдирини маъқуллайд.

4. Съезд Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, область ва район партия комитетлари, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, об-ласть ва район ижроия комитетларига жамоат чорвачилигини янада ривожлантириш, колхоз ва совхоз фермаларидаги барча турдаги моллар ва паррандалар сонини кескин даражада кў-пайтириш, моллар наслини яхшилаш ва маҳсулотлигини оши-риш, сувий қочқиниш кенг жорий қилиш ва чорвачиликни бошқа прогрессив усулларни кенг қўлланишини таъминлаш ҳақида шу асосда қишлоқ ҳўжалигига яроқли ерларнинг ҳар 100 гек-тари ҳисобига 1 гўшт, сўт, ёғ, тухум ва қоқакъл тери етиш-тиришини кескин даражада кўпайтиришга эришиш, шунингдек ана шу маҳсулотларнинг таннаҳини анига камайтириш вазифа-сини юқлайди.

Фермаларни сув билан таъминлаш, молларни суғориш, си-гирларни соғиш, ем-хашак бериш, молхоналардаги ғўтчи чи-кариш, кўйларнинг жунини кийкиш, яйловларга сув чиқариш, шунингдек силос бостириш ва озуқани қайта ишлаш сингари чорвачилик фермаларида кўп меҳнат талаб қиладиган ишларни механизациялаш ва электрлаштириш таъминлаш—паўтия, совет ва қишлоқ ҳўжалик органларининг муҳим вазифаси деб ҳисоблансин.

Мақкажўҳори, оқжўҳори ва беда ҳосилдорлигини кескин даражада ошириш ва бу экинлар экиладиган майдонларни кенгайтириш, тақдор ва аралаштириб экиладиган майдонларни ҳар томонлама кенгайтириш, пахтачиликдаги чиқиндилардан тў-йимли озуқаларни қўшиб ем-хашак еттиштириш кўпайтириш, яйловларга сув чиқариш ва янги яйловларни ўзлаштириш юза-сидан етти йиллик топшириқларини мўддатидан илгари бажари-лиш йўли билан озуқа базасини бутун чоралар билан мустаҳкам-лашга алоҳида эътибор берилсин. 1960 йилда 4,5 миллион тонна силос бостириш билан бирга 4 миллион тонна дағал ха-шак ва 650 минг тонна концентрат озуқа тайёрлансин.

Съезд гўштни кўпайтиришда молларни семитириш ва ўт-латиб боқишнинг жуда катта аҳамиятга эга эканлигини алоҳи-да таъкидлайди ва барча колхоз, совхозларда ихтисослаштирил-ган бригадалар ва фермалар тузишни, шунингдек ихтисослаш-тирилган совхозлар ташкил этишни, ёш молларни ётқизиш, гўшт учун молларни семитириш ва ўтлатиб боқиш юзасидан колхозларро ва совхозларро базалар вуқудга келтиришни зарур деб ҳисоблайди. Молларни ўтлатиб боқишни ташкил қи-лиш ва бўридак бўғунча боқиш йўли билан 1960 йилда дав-латга сотиладиган қорамолларнинг тирик вазнини камида 270-280 килограммга ва ундан кейинги 2-3 йилда молларнинг тирик вазнини 300-350 килограммга етказиш; 1960 йилда гўштва сотиладиган кўйларнинг тирик вазнини 45-50 кило-граммга, ундан кейинги йилларда 50-55 килограммга етказиш таъминлансин.

Орик молларни топшириш ва сотиш, шунингдек ички ҳўжа-лик эҳтиёжлари учун бойланиш маң қилинсин; чорвачи-ликдаги етасизлик тугатилсин, молларнинг тўла сақланиши таъминлансин. Фермалардаги ҳодимларнинг фермаларга ишлар учун масъулияти оширилсин.

Съезд колхоз ва совхозларнинг гўшт еттиштириш би-йилда икки баравар кўпайтириш ва давлатга 1960 йилда икки йиллик планга тенг микдорда—218 минг тонна гўшт сотиш юзасидан олган социалистик мажбуриятларини маъқуллайд.

5. 1960 йилда 610 минг тонна сабзавот, 360 минг тонна картошка ва 600 минг тонна полза маҳсулотлари еттиштириш юзасидан партия Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министр-лар Совети ва област ташкилотлари томонидан ишлаб чиқил-ган тадбирлар маъқулласин.

Сабзавот экиладиган ихтисослаштирилган колхоз ва совхоз-ларни мустаҳкамлаш, парник, теплица ҳўжаликларини кенгай-тириш, сабзавот, полиз экинлари ва картошкани парвариш қи-лишда механизация даражасини кескин кўтариш, бу экинлар-нинг ҳосилдорлигини ошириш, маҳсулотларини сақлашни ҳамда қайта ишларни яхшилаш чоралари кўрилинсин.

III. Меҳнаткашларнинг моддий фаровонлиги ва маданий савиясини янада ошириш соҳасида

1. Съезд Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Советига, маҳаллий партия, со-вет ва ҳўжалик ташкилотларига уй-қой, коммунал хизмат кўрсатиш корхоналари ва маданий қурилишга, шаҳар ва қиш-лоқларни обод қилишга, ҳалқ ҳўжалик кенгашлари, маҳаллий ва кооператив саноати корхоналарининг имкониятларидан энг кўп даражада тўла фойдаланиш тадбирларини кўришга эъти-борни кучайтиришни, ҳалқ истеъмол қиладиган молларни ишлаб чиқаришни кўпайтиришни ва сифатини яхшилашни топширад. КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг аҳолига маъий хизмат кўрсатишни яхшилаш тўғ-рисидаги қарори сўзсиз бажарилиши таъминлансин.

2. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросига ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советига, маҳаллий партия ва совет органларига, Ўзбекистон қасаба советлари советига ва ҳалқ ҳўжалик кенгашларига ишчиларни ҳамда хизматчилар-ни қисқартирилган иш қунига ўтказиш ва қорхоналарда ҳам-да муассасаларда иш ҳақини тартибга солиш юзасидан зарур иш олиб бориш топширилсин.

3. Съезд партия, совет ва ҳўжалик органларидан товар оборотини мунтазам кўпайтириш бориш, мағазилар, дўكانлар, жамоат овқатланиш корхоналари тармоғини кенгайтириш, со-вет савдоси маданиятини ошириш тадбирларини кўришни талаб этади. Савдо ташкилотларининг аҳолининг молларга бўл-ган эҳтиёжларини ўрганиш иши тўдан яхшилансин, хилма-

6. Съезд боғдорчиликни ва узумчиликни янада ривожланти-риш, қишлоқ ҳўжалик ишлаб чиқаришининг бу муҳим тармоғи кейинда қилишини тугатиш юзасидан Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Совети ишлаб чиққан тадбирларни маъқуллайд.

Республика колхоз ва совхозларида боғларни 1965 йилда 96,7 минг гектаргача ва тоқзорларни 88,2 минг гектаргача кўпайтириш таъминлансин, 1965 йилда 949 минг тонна мева ва узум, шу жумладан 33 минг тоннагача қуруқ мева ва майиз етиштирилсин.

Республика шаҳарлари ва саноат марказлари, шунингдек Москва, Ленинградга, Сибир районлари ва бошқа саноат марказ-лари аҳолисини мева ва узум билан таъминлаш учун ихтисос-лаштирилган боғдорчилик, узумчилик колхозлари, совхозлари ва районларида мева ҳамда узум етиштириш кенг ҳамда ри-вожлантирилсин.

7. Съезд республика пиллачиларининг пилла етиштириш юзасидан етти йиллик плани мўддатидан илгари бажариш со-ҳасидаги ташаббусини маъқуллаш билан бирга ҳамма суғорила-диган лехкончилик районларида пиллачиликни жалал ривож-лантириш учун катта имкониятлар бор деб ҳисоблайди. Партия ташкилотларининг вазифаси қишлоқ ҳўжалигининг бу муҳим тармоғига эътиборни кучайтиришдан иборатдир.

Съезд пиллачилик Фарғона vodiylaridagi областлар билан бир қаторда Тошкент, Самарқанд, Сурхондарё, Бухоро, Хоразм областларида ва Қорақалпоғистон АССРда яна анча кенгрок ривожлантирилиши зарур деб ҳисоблайди.

8. Съезд Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советига суғориш ва янги ерларни ҳўжа-лик эҳтиёжи учун ўзлаштириш юзасидан қилинадиган ишлар-ни ўз вақтида ва комплекс ўтказиш учун «Гидрологическо-строй» ҳамда Сув ҳўжалиги министрлигининг қурилиш ташки-лотларининг ишларини яхшилаш чорасини кўйишни топши-ради.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Ми-нистрлар Советига суғоришни ривожлантириш юзасидан етти йиллик план топшириқларини анига ортиги билан бажарилиши-ни таъминлайдиган тадбирларни ишлаб чиқиш ва амалга оши-ришнинг ҳамда етти йиллик охиригача камида 600 минг гектар янги ва бўз ерларни ўзлаштириш билан бир қаторда маъжув суғориш тармоқларини яхшилаш юзасидан қилинадиган ишлар-ни амалга ошириш топширилсин. Шу билан бирга фойдалани-ладиган ерларнинг ишдан чиқиб қилинишини олдини оладиган тадбирлар кўрилинсин. Колхозларнинг маблаглари сув ҳўжалиги қурилишга, суғориш, бағчокларни кўришни тармоқларини тех-ника жиҳатидан қайта қуришга, ана шу тармоқларини зарур гидро техника иншоотлари ва сув ўтказилган қурилишлар бил-ан жиҳозлашга, суғориладиган участкаларни яхшилаш ва те-кислаш ишларини амалга оширишга: суғориш техникасини та-комиллаштиришга, суғориш системаларини бошқаришда авто-матизация ва телемеханизацияни жорий қилишга кўпроқ сарф-лансин.

9. Съезд техниканинг тўхтовсиз тараққий этиришини, меха-низациялаш, электрлаштиришнинг узлуksиз ривожлантириш-ни, Партия ва Ҳукуматнинг пахтачилик ва қишлоқ ҳўжалигин-ининг бошқа тармоқларида комплекс механизацияни жорий қи-лиш юзасидан берган топшириқларини мўддатдан илгари ба-жарилишини, шунингдек меҳнат нормаси белгилаш ва унга ҳақ тўлашни тартибга солишни, техника жиҳатидан асослан-ган нормалар белгиланга кўчишни, барча колхоз ва совхоз-ларда ҳўжалик ҳисобини кенг жорий қилишни, меҳнатга тў-ридан-тўғри пул билан ҳақ тўлашни таъминлашни республика партия ташкилотларининг қишлоқ ҳўжалигини янада юксал-тириш юзасидан қўйилган вазифаларни бажаришдаги асосий иши деб ҳисоблайди. Ана шу тадбирларни амалга ошириш йўли билан бир центнер пахта еттиштиришга кетадиган меҳнат сарфларининг камида икки баравар камайтирилиши ва пахта таннаҳининг 1958 йилдагидан камида 25—30 процент ар-зонаштирилиши таъминлансин. Партия XXI съездининг етти йилликда бутун қишлоқ ҳўжалигига меҳнат унумдорлигини ошириш — колхозларда меҳнат унумдорлигини икки баравар, совхозларда эса 65 процент ошириш тўғрисидаги топшириқ-ларининг мўддатидан илгари бажарилиши таъминлансин.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети бюроси ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советига меҳнат унумдорлигини ошириш ва маҳсулот таннаҳини камайтиришга эришилган ютуқлар асо-сида пахта, қанд, жут ва бошқа қишлоқ ҳўжалик маҳсулот-ларининг ҳарид наҳрларини камайтириш юзасидан тегишли тадбирлар ишлаб чиқиш топширилсин.

10. Съезд колхозларнинг жамоат ҳўжалигини янада мус-таҳкамлаш, кенгайтирилган қайта ишлаб чиқарш суръатлари-ни тезлаштириш учун колхозларни умумий йиллигининг қар-орига мувофиқ, колхозларнинг бўлимчас фондаридаги маблаг-дан биринчи талаб тракторлар, қишлоқ ҳўжалик машина-лари ва ускуналарни сотиб олиш, ишлаб чиқариш бинолари, ирригация ва метиорация иншоотлари, йўл қуриш, асосий қурулларни ремонт қилишга, уйлар, колхозчилар учун ма-даний-маъий бинолар қуришга ва бошқа тадбирларни амалга оширишга анига кўпроқ маблаг ажратилишини мақсадга му-вофиқ деб ҳисоблайди.

Съезд колхозларни ташкилий-ҳўжалик жиҳатдан мустаҳкам-лаш билан боғлиқ бўлган барча масалаларни колхоз ички демократиясини ривожлантириш, колхозчиларнинг ташаб-буси ва ўз фаолиятини кучайтириш асосида ҳал қилиниши кераклигини қай қилиб ўтати. Қишлоқ ҳўжалик артели ишлар-ни бошқаришнинг демократик асосларини ҳар қандай бузиш-ларга қарши қатъий кураш олиб бориш зарур.

11. Съезд Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, область ва район партия комитетларига, Ўзбекистон ССР Ми-нистрлар Советига, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети-га, область ва район ижроия комитетларига республика сов-хозларини намунали ҳўжаликларга айлантириш учун уларга раҳбарлик қилишни яхшилашни топширад.

12. Съезд Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, область ва район партия комитетлари зиммасига колхоз ва совхозларни агроном ва инженер-техник кадрлар билан, об-ласть ҳамда район ташкилотлари аппаратдан, саноатдан му-тахассислар юбориш йўли билан, шунингдек ишлаб чиқаришда-ги энг яхши ешларни қатнаб ва сиртдан ўқитиб таълим олди-риш йўли билан мустаҳкамлаш ишини астойдил давом етириш вазифасини юқлайди. Барча колхоз ва совхозларда лехкончи-лик маданиятини, қишлоқ ҳўжалик экинлари ҳосилдорлигини ва чорвачилик маҳсулотларини янада ошириш юзасидан қў-йилган вазифаларни ҳисобга олган ҳолда колхоз ва совхоз раҳ-бар кадрларини, тракторчиларини, пахта териш машиналарининг меҳаник-ҳўдончиларни ва бошқа меҳнаткор кадрларини тай-ёрлаш ҳамда уларнинг малакасини ошириш тўғрисида доимо ғам-хўрлик қилинсин.

хил молларнинг областларга, шаҳарларга ва районларга икти-содий жиҳатдан асосланган ҳолда тарқатилиш ва аҳолига ҳалқ истеъмол қиладиган зарур буюмлар тинмай етказиб ту-рилиши таъминлансин.

4. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзе-бекистон ССР Министрлар Совети, область, шаҳар ва район партия комитетлари, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Со-вети ҳамда область, шаҳар ва район ижроия комитетлари зимма-сига аҳолига медицина хизмати кўрсатишни яхшилаш тад-бирларини кўриш юқлатилсин. Юқумли касалликларни туга-тиш устида сабот билан иш олиб борилин, йлоралардан бўша-ган маъмурий биноларни даволлаш ва болалар муассасалари ихтиёрига бериш ҳамда қишлоқ ҳўжалик артелларининг маб-лаглари ҳисобига колхозлар ва колхозларро медицина муассе-салари қуриш давом еттирилсин. Шаҳарларни, аҳоли яшайдиган пунктларни, саноат корхоналарини ва муассасаларни санитария жиҳатидан обод қилиш кучайтирилсин, бу ишга жамоат таш-килотлари ва республиканинг бутун аҳолиси жалб этилсин.

Инвалид уйлари, социал таъминот системасидаги ўқув-ишлаб чиқариш корхоналари ва ўқув муассасаларининг иши яхшилансин.

Республикада жисмоний тарбияга ва спортга раҳбарлик кучайтирилсин, физкультурчиларнинг ўз спорт маҳоратлари-

ни оширишлари учун қулай шарт-шароит яратиб берилсин. Шунга эришмоқ керакки, жисмоний тарбия ишлаб чиқаришда ҳамда совет кишиларининг ҳаётида муҳим ўрин эгалласин.

5. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, область,

IV. Идеология ишлари соҳасида

1. Съезд меҳнаткашларни маркча-ленинча идеология ру-ҳида, Коммунистик партияга битмас-туганмас соҳодат ва ҳалққа ҳалол хизмат қилиш руҳида, коллективизм ва меҳнат-севарлик, янги жаҳиат аҳдоқининг юксак принциплари руҳида коммунистик тарбиялаш ишини янада кучайтириш республика партия ташкилотининг энг муҳим вазифаси деб ҳисоблайди. Меҳнаткашларда СССРнинг оламшумул тарихий муваффақият-ларидан, Ватанимизнинг ҳозирги ғўзал ҳаёти ва бундан кейин-ги ажойиб истибод билан қонуний равишда бениҳоя фахр-лашни туйғуларни кучайтирилсин.

2. Партия ташкилотлари меҳнаткашларни социалистик интернационализм, ҳаётбахш совет ватанпарварлиги, халқлар-нинг бузилмас дўстлиги руҳида тинмай тарбиялаб боришлари лозим. Коммунистик партиянинг ленинча дово сийсати тан-танасини, бу туйфайли Совет Иттифоқининг барча халқлари ўз сиёсий, ҳўжалик ва маданий тараққиётида мисли қўрилма-ган муваффақиятларга эришганлигини ёрқин, ишонарли ми-содлар билан кўрсатиш лозим.

Буржуа идеологияси, сийсатдан узоқлашиш, миллий қо-биққа ўрналиқ қоним, маҳаллийчилик кўйишларига ҳамда ўтмининг айрим кишилар онглиги бошқа сарқитларига қарши муросасиз кураш олиб бормоқ зарур.

3. Съезд Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, область, шаҳар ва район партия комитетларига Совет Итти-фоқи Коммунистик партияси XXI съездининг тарихий қарорла-ри ҳамда КПСС Марказий Комитетининг «Ҳозирги замон ша-ротлари партия пропагандасининг вазифалари тўғрисида»ги қарори асосида меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбия-лаш ишини янада кучайтирилишни таъминлашни, партия пропагандаси, оммавий-сийсий ва маданий-оқартув ишининг аҳоли ўртасида тарбиявий таъсир кучини доимо ошириб бо-ришни, бу ишни ҳаёт билан, практика билан ва коммунистик қурилишнинг конкрет вазифалари билан, меҳнаткашларнинг маънаватлари ва эҳтиёжлари билан боғлаб олиб боришни топ-ширад.

Республика партия ташкилотлари пропаганда иши доираси-ни тинмай кенгайтириб боришлари, бу ишни кенг қўламада олиб боришлари, унинг гоёвий савиясини оширишлари ва уни оммабоқ, равоқ қилишлари шарт; партия маорифи системаси-нинг иши жиддий суратга ахиллансин, машғулотларнинг мазмуну чуқур ўрганилин, пропаганда кадрларини танлаш ва тарбиялаш тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилинсин, уларга кун сайин назарий ва методик ёрдам кўрсатиб турилинсин.

4. Съезд сиёсий агитация савиясини ошириш, уни аҳоли-нинг ҳамма табақалари орасида, ёш, миллати, маълумоти ва бош-қа хусусиятларини ҳисобга олган ҳолда ўтказиш формалари ҳамда методларини такомиллаштириш Марказий Комитетнинг, область, шаҳар ва район партия комитетларининг энг муҳим вазифаси деб ҳисоблайди. Агитаторлар билан ишлагани тинмай ахиллаб бориш, уларни ҳар бир меҳнаткам қалбига таъсир этиш ҳамда меҳнаткашларни оташин большевик сўзи, шахсий намуна кўрсатиш йўли билан оммани меҳнатга ҳаҳрамонликка-ра илоҳомлаштиришга ўргатиш зарур.

Хотин-қизлар орасида сиёсий-тарбиявий ишни сабот билан ахиллаб бориш, хотин-қизларини ишлаб чиқаришга ва жаҳиат ҳаётида қатнашишга кенг жалб этиш, хотин-қизларнинг маъ-ий-маъий шариотлари тўғрисида ғўзуссиз ғамхўрлик қилиб туриш лозим. Хотин-қизларни партия, совет, комсомол, қасаба союз ва ҳўжалик ишлари раҳбарлигига жалб қўтариш керак.

5. Съезд Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, область, шаҳар ва район комитетларига маъбул, радио, теле-видение ва наъириятга, аҳоли ўртасида маъбулоти тарқатишга раҳбарликни ахиллашнинг топшилари: газета ва журналларнинг, радио ва телевидение еттиштирилариинг гоёвий мазмуну яна-да ахиллашнинг таъминлансин, улар яна ҳам маориф ва омма-партия ташкилотларининг қишлоқ ҳўжалигини янада юксал-тириш юзасидан қўйилган вазифаларни бажаришдаги асосий иши деб ҳисоблайди. Ана шу тадбирларни амалга ошириш йўли билан бир центнер пахта еттиштиришга кетадиган меҳнат сарфларининг камида икки баравар камайтирилиши ва пахта таннаҳининг 1958 йилдагидан камида 25—30 процент ар-зонаштирилиши таъминлансин. Партия XXI съездининг етти йилликда бутун қишлоқ ҳўжалигига меҳнат унумдорлигини ошириш — колхозларда меҳнат унумдорлигини икки баравар, совхозларда эса 65 процент ошириш тўғрисидаги топшириқ-ларининг мўддатидан илгари бажарилиши таъминлансин.

6. Партия ташкилотлари тарбиявий раҳбарлик ахилла-дансин, меҳнаткашлар орасида оммавий-сийсий ишни олиб боришларида уларга амалий ёрдам кўрсатилин ҳар бир корхо-надаги, қурилишдаги, совхоздаги, колхоздаги ва РТСдаги иш аҳволи учун уларнинг роли ва жавобгарлиги оширилсин; область, шаҳар ва район партия комитетлари бюрослари бошланғич партия ташкилотларининг ҳисоботлари мунтазам тинглаб турилинсин ҳамда ишлагани мавжуд қамчиликларни туга-тиш юзасидан шомиланг тадбирлар кўрилин; бошланғич партия ташкилотларининг секретариатлари билан иш олиб бо-ришга кўпроқ эътибор берилсин, уларга партиявий раҳбарлик савияти ўргатилсин;

б) партияга қабул қилиш ишининг ахиллашнинг таъмин-лансин, партия сафига илгор ишчилар, меҳнаткорлар ва колхозчилар қатъий тартиб асосида яқка-яққа қабул қилин-син. Ёш коммунистлар билан ишлагани савиясини тинмай юксал-тириш бориш, уларни бошланғич партия ташкилотлари ишига актив қатнашишга жалб этиш, уларнинг гоёвий-сийсий савия-сини узлуksиз ошириб бориш зарур.

Шунга эришилсинки, коммунистларнинг асосий қисми са-ноат ва қишлоқ ҳўжалиги ишлаб чиқаришининг ҳал қилувчи участкаларида бўлсин, ҳамма коммунистлар партиясиз омма-нинг чинакам етакчилари бўлсин.

2. Марказий Комитет ва барча партия комитетлари зимма-сига ҳалқ ҳўжалиги ҳамда маданий қурилишга партиявий раҳ-барлик қилиш усулларини ва методларини доимо такомиллашти-риб бориш вазифаси юқлатилсин.

Жонли ташкилий иш олиб бориш — оммани уюштириш, оммага таъсир ўтказиш, юқори органлар ва ўзлари чиқарган қарорлар ижросини контроль қилиб текшириб туриш, Марказий Комитет, область, шаҳар ва район партия комитетлари бюро-лари ишида коллективчиликка қатъий риоя қилиш, партия ички демократиясини, танқид ва ўз-ўзини танқидни, хусусан қўйил-ган буйруқдан танқидни авж олдириш партия комитетлари фао-лиятида асосий иш бўлиши лозим.

Партия комитетларига партия ташкилотларининг маъму-рийнинг ҳўжалик фаолияти устидан контроль қилиш ҳўқуқи-ни амалга оширадиган комиссиялар фаолиятини ахиллаш, меҳнатнинг илгор методларини кенг қўлланиш, ишлаб чи-қаришнинг механизациялаштирилиш ва маҳсулот етдиначини ишлаб чиқаришга бўладиган моддий ва меҳнат сарфларини камайтириш тадбирларини амалга оширишга ҳар томонлама қў-маклашиш топширилсин.

3. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, область, шаҳар ва район партия комитетлари зиммасига кадрларни танлаш, жой-қойига қўйиш ва тарбиялаш ишини ахиллаш, ҳодимларни уларнинг сиёсий етуқлигига ва ишчанлигига, ама-лий ишда ҳосил қилган натижаларига, ташкилотчилик қоби-лиятларига ва билимларига қараб танлаш вазифаси юқлатилсин; ўларга топширилган ишни амалга ошириш ҳодимларнинг қатъ-ян баҳридан кечиб зарур. Уларнинг ўрнига саноат ва қишлоқ ҳўжалиги ишлаб чиқаришдаги муносиб ҳодимлар, билимдон му-тахассислар, оммани конкрет вазифаларни ҳал қилишга бошлаб боришга қодир бўлган яхши ташкилотчиларни қўйиш лозим. Кадрлар резервини яратиш иши кучайтирилсин, шунга эри-шилсинки, район партия комитетларининг секретариатлари, ша-ҳар ижроия комитетлари раисларининг ўринбосарлари, кор-хоналарнинг, совхозларнинг директорлари ва бошқа совет, ҳўжалик, кооператив ташкилотларининг раҳбарлари лавозим-ларига ўснадиган кишилар, янада маъсулиятни ишга қўтариш учун ҳаққияқат ҳам резерв бўлаоладиган кишилар ирилсин.

Кадрларни бундан бунд ҳам ҳаллоқлик, қамтарлилик, топ-ширилган ишга сиқилишга қараш, партия ва давлат иттиомига қатъий риоя қилиш руҳида тарбиялаш партия комитетла-рининг энг муҳим вазифаларидан бири деб ҳисоблансин;

шаҳар ва район партия комитетларига Ички ишлар министр-лиги органларига, прокуратура ва судларга раҳбарлик қилиш-ни кучайтириш топширилсин.

УЗБЕКИСТОН ҚИШЛОҚ
ХЎЖАЛИГИ ИЛГОРЛАРИНИНГ
XIV ҚУРУЛТОЙИ

1959 қишлоқ хўжалик йилининг якунлари ва 1960 йил учун олинган социалистик мажбуриятлари бажариш тадбирлари

А. З. ЗАКАРИН нутқидан

Қозғистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари

Қозғистон Компартияси Марказий Комитети, республика Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети номидан курултой қатнашчиларига ва сизлар орқали бутун ўзбек халқига салом топширишга ва хўжалик ҳамда маданий қурилишда сизларга яна ҳам каттароқ муваффақиятлар тилашга ижозат бергайсиз.

Ўзбекистон пахтакорлари Коммунистик партия раҳбарлигида ва ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг доимий эътибори ва ғамхўрлиги туйғулди етти йилликнинг биринчи йилида пахта етиштиришда энг юксак даражага эришди, қишлоқ хўжалигининг бошқа маҳсулотларини сотиш планларини анча ошириб бажарди. Бундан биз гўят хурсанд бўлдик. Чунки сизнинг зафарингизнинг биз ўз зафаримиз деб, ҳар бир совет республикасининг ютуғини коммунизм курашида иборат умий ишмига қўшилган ҳисса деб тушунаемиз. Ўзбекистон ўзининг бебаҳо «оқ олтин»и билан қардош республикаларимиз қаторидан муносиб ўрин эгаллаб турганини алоҳида кўрсатиб ўтганини истайман. Ўзбек пахтакорларининг қаҳрамонона меҳнати кичик кўсакларини очилишга мажбур қилди, бу кўсаклардан териб олинган ҳосилдан пахта тоғлари бунёгга келди.

Бутун совет халқи етти йиллик планнинг ҳамма топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун яхшилик билан бел боғлаган. Қозғистон ва Ўзбекистон пахтакорлари ўртасидаги традицион мусобақа зимманига олган социалистик мажбуриятларини муваффақиятли бажарилишига мадад беради. Пахтакор республикалар меҳнаткашлари ўзаро тажриба алмашиб, бегараз танқид қилиб ва фойдала маслаҳатлар бериш билан бир-бирларига кўмаклашиб бизнинг коммунизм томон олга боришимизни тезлаштирмоқдалар.

КПСС Марказий Комитети ва шахсан ўртоқ Н. С. Хрушчев раҳбарлигида, мамлакатдаги барча халқларнинг биродарлик ёрдамида Қозғистон меҳнаткашлари 24 миллион гектар қўриқ ва бўз ерларни ўзлаштиришди. Республикада ҳар йили етиштирилган гаўла ҳосили ўрта ҳисобда бир миллиард пудга, гаўла тайёрлаш эса 724 миллион пудга етди. Гўшт, жун, пахта сотиш йиллик плани муддатидан илгари бажарилиди.

Бироқ, КПСС Марказий Комитети декабрь Пленумида Қозғистон партия ташкилоти республика қишлоқ хўжалигига қоникарсиз раҳбарлик қилганлиги учун ҳаққоний танқид

қилинди. Қозғистонда планни тўла ва ошириб бажариш учун ҳамма имкониятлар бўлишига қарамай, гаўла кўп миқдорда кам берилди.

Коммунистик Пленумнинг иш якунларини маъқуллаб, Марказий Комитетта ва шахсан ўртоқ Хрушчевга ҳаққоний танқид учун самимий миннатдорчилик изҳор қилинди.

Бўлиб ўтган партия конференциялари, Қозғистон Компартияси Марказий Комитетининг Пленуми республика қишлоқ хўжалигини ўзлаштиришда фойдаланиш мумкин бўлган катта имкониятларини аниқлади. 1960 йилда 1.5 миллиард пуд гаўла етиштириш мажбурияти олинди. Қозғистон қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари мамлакатга кўпроқ гўшт, сут, пахта етказиб бериш ва шу орқали мамлакатимизда қишлоқ хўжалик маҳсулотлари мўл-кўлигини вужудга келтиришга ўз ҳиссаларини қўшиш учун бор куч ва ғайратларини ишга солишди.

Қозғистон республикасида битмас-туганмас бойликлар бор. Бу республикани чиндан ҳам Совет Иттифоқининг дурдонаси деб атамоқдалар. Қозғистон бойликларини ўзлаштиришда мамлакатнинг кўпгина халқлари қатнашмоқдалар. Заов ва фабрикаларда, даладар ва фермаларда қозқорлар билан ёнма-ён руслар, украинлар, белоруслар, ўзбеклар, қирғизлар, уйғурлар ва бошқа миллатларнинг вакиллари меҳнат қилаётдилар. Худди ана шу қаҳрамонона меҳнат жараёнида мамлакатимиз халқларининг қардошларча бузилмас дўстлиги тузилмоқда ва мустақамламоқда.

Қозғистон қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари ўзбек пахтакорларининг аjoyиб ютуқларини юксак баҳоламоқда. Улар курултойнингизда қатнашаётган пахтани машинада териш устаслари — Турсун Охунова, Валентин Тупко, Мелиқўян Умурақов ва бошқа ўртоқларга қизгин салом топширишни илтимос қилган эдилар. Курултойнингизда вакиллар юборган қозқор пахтакорлари сизнинг пахта етиштириш ва уни йиғиштириб олиштириш тажрибаларини ҳаммаша хурсандчилик билан ўрганадилар.

Яқинда КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари ва ССР Иттифоқи Министрлар Советининг Раиси ўртоқ Н. С. Хрушчев республиканинг партия съезидида қатнашганлигини эътиборга оlib қувондик. Бу воқеани биз ҳаммамиз ўзимиз учун шараф деб биламиз ва бундай катта эътиборни сўзсиз оқлаймиз. (Нарсақлар).

А. ҲАЙДАРОВ нутқидан

Андижон область икрийа комитетининг раиси

Ҳозир совет халқининг бутун кучи КПСС Марказий Комитетининг декабрь Пленуми белгилаб берган тадбирларини амалга оширишга қаратилган. Пленум қарорларини бажаришда Андижон область меҳнаткашлари ҳам анча ҳисса қўшмоқдалар. Утган йили пахта тайёрлаш юзасидан олган социалистик мажбуриятини ва давлатга гўшт, сут, туҳум, жун, сабзавот, картошка сотиш планини муваффақиятли бажаришда қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини янада юксалтириш учун резервларини қидириб топмоқдалар.

Биз курултойда очик айтишимиз керак: ҳали ишмишми, нуқсонлар жуда кўп. Утган йили экин майдонларининг атиги қирқ процентини ташкил қилган, шу сабабли чигит экин ва гўза парвариши кечиктирилди. Биз юксак мажбурият олар эканимиз, машиналарга ишонганимиз.

Шу билан бирга биз мўл ҳосил етиштиришга тайёрланмоқдамиз. Звенониз ҳар гектар ерга 25 тоннадан маҳаллий гўшт тайёрлаб дала бошига қиқариб қўйди. Чигит квадрат-уялаб экиланган далада белгиланган эди. Бизнинг звено Турсун Охунова бошлиқ компелдс механизация бригадаси билан мусобақалашмоқда. Бундай мўл ҳосил олиш осон эмас, албатта. Лекин кўпгина хўжалиқларда бундай ҳосил пах-шубҳасиз олинди.

Бунинг учун нимадир қилинмоқда? Бу йил 158 минг гектар ерда чигит режа сими билан квадрат-уялаб экилди. 218 минг гектар ерда гўза экин томонлама ишланган. 160 минг гектар ерда гўза кетмонсиз парвариш қилинди.

Бу ишларни қилиш учун кўкларми экинга пухта ҳозирлик қўриш керак. Чигит экин учун керак бўладиган барча қўрол ва механизм-

ларни энг қисқа вақт ичида ремонт қилишни тугаллашга интиламиз.

Область колхозлари мавжуд пахта майдонларида ҳосилдорликни ошириш учун курашми билан бир қаторда янги ерларни ўзлаштиришга ҳам катта эътибор бермоқдалар. Бу йил Марказий Фарғонада ўзлаштирилган 6700 гектар янги ер ороғотга қиритилди. Лекин бунинг учун республика ташкилотлари бизга жиддий ёрдам кўрсатишлари керак. Биз аниқсиз сув хўжалиги қорамонларини кўп ёрдам кутамиз. Улар янги ўзлаштирилган ерларни сув билан етарли таъминлашлари лозим.

Қўрилиш қишлоқларида Андижон области гўшт етиштиришни кўпайтириш учун қулай шароитга эга эмас, деган фикр бор. Лекин бундай қулай шароитни яратиш керак. Агар биз чорвачиликнинг энг маҳсулдор тармоғи чўчкачилигини ривожлантириш учун астойдил ишга киришсак, бундай шароит вужудга келиши мумкин.

Биз курултойда сўзга чиққан республика қишлоқ хўжалик министрининг ўринбосари ўртоқ Матчоновнинг нутқини эшитдик. У чорвачиликни ўстириш истибодлари ҳақида аниқгина гапирди. Лекин ўртоқ Матчонов сутчилик фермаларида меҳнат жараёнларини механизациялаш сингари муҳим иш тўғрисида ҳеч нарса демасди. Ўртоқ Матчонов макжажхўрлини йиғиштириб олишни механизациялаш ҳақида ҳам лойимиз дегани йўқ. Ахир биз ҳозиргача макжажхўрлини қўлда йиғиштириб олмадикми. Бу эса сира йўл қўйиб бўлмайдиган бир ҳолидир.

Ўзбекистон Компартиясининг кечагина ўз ишини тамомлаган XV съезиди республика меҳнаткашлари олдида коммунистик қурилишнинг улуғвор программасини муддатидан илгари бажариш юзасидан катта вазифани таъинлади қўйди. Бу йил қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари жуда кўп ишлар қилишлари керак. Сизларни ишонтириб айтманки, Андижон область колхозчилари ва совхоз ишчилари ўз олдларидан турган барча вазифаларни муваффақиятли бажардилар. (Нарсақлар).

О. КАМОЛОВА нутқидан

Амударё районидида «Ленинизм» колхозининг звено бошлиғи

Мен Ўзбекистон Компартиясининг XV съезидида қатнашган шарофига муқаррар бўлдим. Съездда жуда кичик ва ибратли ишлар тўғрисида гапирдик. Қадронимиз Никита Сергеевич Хрушчевнинг съездда сўзлаган нутқи мен аниқсиз ҳаяжонландирди. Ўртоқ Хрушчев Ўзбекистон пахтакорларининг ишига юксак баҳо бериб, янги катта вазифалар қўйди.

Колхозимиз пахтакорлари мамлакатимиздаги барча қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари билан биргаликда КПСС XXI съезиди томонидан белгиланган коммунистик қурилишнинг улуғвор программасини бажаришга муносиб ҳисса қўшмоқдалар. Улар етти йилликнинг биринчи йили планини муваффақиятли бажардилар. Биз бу йил янги марраларни эгаллашмоқдамиз.

Бизнинг звенода бултур гектарида ўрта ҳисобда 75 центнердан ҳосил олинди. Бу юксак кўрсаткич, шундай бўлса ҳам биз бутун имкониятлардан ҳали тўла фойдаланолганимиз йўқ, деб ҳисоблаймиз. 6 кишидан иборат звеномиз бу йил 40 гектар ернинг ҳар гектаридан 80 центнердан пахта етиштириш мажбуриятини олди. Фақат кетмон билан бунчалик юқори ҳосил етиштириш мумкин эмаслигини ҳар бир киши тушунади. Биз юксак мажбурият олар эканимиз, машиналарга ишонганимиз.

Шу билан бирга биз мўл ҳосил етиштиришга тайёрланмоқдамиз. Звенониз ҳар гектар ерга 25 тоннадан маҳаллий гўшт тайёрлаб дала бошига қиқариб қўйди. Чигит квадрат-уялаб экиланган далада белгиланган эди. Бизнинг звено Турсун Охунова бошлиқ компелдс механизация бригадаси билан мусобақалашмоқда. Бундай мўл ҳосил олиш осон эмас, албатта. Лекин кўпгина хўжалиқларда бундай ҳосил пах-шубҳасиз олинди.

Бунинг учун нимадир қилинмоқда? Бу йил 158 минг гектар ерда чигит режа сими билан квадрат-уялаб экилди. 218 минг гектар ерда гўза экин томонлама ишланган. 160 минг гектар ерда гўза кетмонсиз парвариш қилинди.

Бу ишларни қилиш учун кўкларми экинга пухта ҳозирлик қўриш керак. Чигит экин учун керак бўладиган барча қўрол ва механизм-

(Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси О. А. АЛИМОВ

доклади юзасидан музокаралар)

Д. Н. НИЕЗОВ нутқидан

Туркменистон ССР қишлоқ хўжалик министри

Қардош туркман халқи номидан республиканинг барча меҳнаткашларини 1959 йилги давлатга пахта сотиш мажбуриятини ошириб бажарганликлари ва республика пахтачилигининг бутун тарихи мобайнида энг кўп миқдорда пахта йиғиштириб олинганлиги, етти йилликнинг биринчи йилида қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқларини ҳам ривожлантириш планлари муваффақиятли бажарилиши билан чин қалбдан қутлашга ижозат бергайсиз.

Туркменистон меҳнаткашлари ҳам етти йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажариш ва КПСС XXI съезиди қарорларини амалга ошириш учун бошланган умумхалқ социалистик мусобақасига қўшилиб, 1959 йилда бирмунча ютуқларини қўлга киритдилар.

Республика саноати ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш планини 101 процент бажарди, колхоз ва совхозлар гўшт, сут, туҳум, сабзавот, полдиз экинлари маҳсулотини, узум, пилда сотиш топшириқларини ахши бажардилар. Лекин Туркменистон ўтган йили пахта тайёрлаш планини бажаролмади ва давлат олдида қардор бўлиб қолди.

Туркменистон меҳнаткашлари ҳозиргача 1960 йилда қабул қилинган мажбуриятини бажариш билан бирга ўтган йилнинг қарини ҳам узинга етдирилган миқдорда пахта ҳосили етиштириш учун қизғин курашмоқдалар.

Етти йилликнинг охирига белгиланган даражага пахта ва гўшт етиштиришда 1964 йилда, қоракўл териш ва жун етиштиришда 1963 йилда, сут, туҳум ва пилда етиштиришда 1962 йилда аришини мўлжалламоқда.

Туркменистон яқин икки йил ичида мамлакатда пахта етиштиришда иккинчи ўринга чиқиб олиш вазифасини ўз олдига қўймоқда.

Бу йил учун ҳам катта мажбуриятлар қабул қилинди.

Актив йилгишда қардош Ўзбекистон билан традицион социалистик мусобақани 1960 йилда ҳам давом эттиришга қарор қилинди. Бу мусобақа тажрибамизни бойитди, ҳаққларимиз дўстлигини мустаҳкамлайди.

Б. М. МАМБЕТОВ нутқидан

Қирғизистон ССР Сув хўжалиқ министри

Совет халқи етти йилликнинг биринчи йилида аjoyиб меҳнат зафарлари билан нишонлади. Мамлакатимиз паролқ келажак — коммунизм сари ишонч билан ва дадил бормоқда. Ҳар бир совет кишини умумий ишга ўз ҳиссасини қўшиш учун интилаётди.

Ўзбекистон пахтакорларининг 1959 йилдаги иши фидокорона меҳнат намунаси. Улар мўл пахта ҳосили етиштириб, уни узоқоқлик билан териб олдилар ва ўз мажбуриятларини ошириб бажардилар.

Қирғизистон коммунистик партияси Марказий Комитети, Қирғизистон ССР Министрлар Совети ва Республика Олий Совети Президиумининг таълимига буюрган Ўзбекистон ССРдаги колхозчиларини совхоз ва РТС ишчиларини, қишлоқ хўжалиги ва сув хўжалиги мутахассисларини, партия, касабаси, комсомол ходимларини ва барча меҳнаткашларини ариштирган ютуқлар билан самимий табриклашга ижозат бергайсиз.

Ўзбекистон билан Қирғизистоннинг қишлоқ ва сув хўжалиги меҳнаткашлари кўпдан буюн ўзаро мусобақалашиб келадилар. Бу мусобақа аjoyиб самара бермоқда.

Совет Қирғизистонининг меҳнаткашлари Совет ҳукумати ва жонажон Коммунистик партия ленинчи Марказий Комитетининг доимий ёрдамига таяниб хўжалик ва маданий қурилиш соҳасида аjoyиб ютуқларга эришдилар. 1959 йилда саноат ишлаб чиқариш плани муддатидан илгари бажарилиди.

1959 йилда қишлоқ хўжалик маҳсулотларини харид қилиш давлат плани муддатидан илгари бажарилиди. Давлатга аввалги йилга нисбатан 37 процент кўп гўшт, 7 процент кўп сут, 32 процент кўп туҳум, 12 процент кўп жун, 8 процент кўп пахта сотилди. Мева, полдиз экинлари маҳсулотини, узум ва пилда етиштириш кўпайди. Қорамоллар, сиғирлар, чўчалар ва паррандалар сонини кўпайтириш мажбурияти бажарилиди.

Қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари ариштирган ютуқларни мустаҳкамлаб бориб етти йилликнинг иккинчи йилида юксак мажбуриятлар олдилар. Гўшт етиштиришнинг бир ярим баравар кўпайтиришга, ҳар ярим сиғирдан 2100 килограммдан сут олинишга, давлатга ўтган йилдагидан 13—17 процент кўп жун топширишга, давлатга пахта, қанд лавлаги сотишни кўпайтиришга, сугорилган

Ўзбекистон мамлакатимизнинг асосий пахта базасига бўлиб қолмай, шу билан бирга Совет Иттифоқи пахтачилиги учун машиналар ишлаб чиқарувчи марказ ҳамдир.

Сизнинг республикангиз қорхоналаридан Туркменистон колхоз ва совхоз даладарига туриш-туман қишлоқ хўжалик машиналари, улар учун запас қисмлар ва минераль ўғитлар оқиб бормоқда. Ўзбекистон қишлоқ хўжалигини ривожлантиришга асосий ресурслар билангина қўмаклашаётгани йўқ. Сизнинг фан соҳасидида ютуқларингиз ва илгор тажрибангизни биз бақонилиб қабул қилиб келдик ва бундан кейин ҳам қабул қилаверамиз, чунки бу ютуқ ва тажрибалар бизнинг ишмишга катта ёрдам бермоқда. Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари Валентин Тупко, Турсун Охунова ва сизнинг республикангизда донг чиқариб, хурдат қозонган бошқа ўртоқларнинг номлари Туркменистон пахтакорлари учун ҳам қадридир. Туркменистон пахтакорлари Ўзбекистонлик оғаларидан юксак маҳорат билан ишлагани ўрганимоқдалар.

Биз пахтачилигини квадрат-уялаб ҳозиргача билан бойитган, дала ишларини комплекс механизациялаш ва аниқсиз ҳосилни машинада йиғиб-териб олиш, гўзани тақалашган агротехника усулида парвариш қилиш, трактор-далачилик бригадалари тузиш ва бошқа прогрессив усуллар билан бойитган Ўзбек халқидан беҳад миннатдоримиз.

Туркман халқи номидан 1959 йилда традицион социалистик мусобақамиз жараёнида янги ютуқларга эришган Ўзбек пахтакорларини гаўла билан ана бир қарра табриклашга ижозат бергайсиз. Мамлакатимизда коммунизм негизини барпо қилувчи етти йиллик планни муддатидан илгари бажаришга сизларга чин қалбдан ана ҳам катта гаўлаблар тилаймиз.

Туркменистон колхоз раислари, қишлоқ хўжалик мутахассислари, партия ва совет ходимлари кенгашида қабул қилинган мажбуриятлар курултой президиумига топширишмига ижозат бергайсиз. (Нарсақлар).

ган экин майдонини 30 минг гектар кенгайтиришга қарор қилинди.

Биз қардош республикаларнинг сув хўжалиги ва қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари ўртасидаги социалистик мусобақани давом эттириш ҳақидаги тақлифингизни қабул қилиш билан бирга, Ўзбекистоннинг бутун меҳнаткашларига мамлакатимизда коммунистик жамият қуриш учун курашда янги зафарлар тилаймиз. (Нарсақлар).

Матлуботчилар бурчи

Бу йил матлубот жамиятлари ва район матлубот соҳалари правленелари ва ревизия комиссиялари шунингдек матлубот тугайди. Шу муносабат билан февраль-март ойларидида матлубот кооперациясида ҳисоботчилик йилликлари ўтказилди.

Матлубот кооперацияси бу ҳисобот-саволларни қандай натижалар билан келайтири?

Утган йил қишлоқда мол сотиш 1958 йилга нисбатан 1 миллиард 500 минг зиёдор кўп 9.8 процент кўпайди. Радиопримниклар, тикув машиналари, мебель, шойи газлама, чарм пойфазалар, қурилиш материаллари анча кўп сотилди, бу қишлоқ меҳнаткашларининг фаровонлиги ўсаётганлигини, уларнинг маданий савияси ошаётганлигини далолат беради.

Савдо қилишнинг энг яхши прогрессив формаларини қўланиш — мол ороботи планини бажариш, шунингдек, қишлоқ аҳолисини хизмат кўрсатишнинг ахшилаш имкониятини бериш. Ҳозир 365 та оқинг магазин савдо қилмоқда. 89 та китто магазинида.

Уз-ўзига хизмат кўрсатиш ташкил этилган, дала ишлари даврида шийнопадан 500 та сотувчилик дорек, 4000 та қўма дўкон ишлаб турди, колхоз ва совхозларнинг 8000 бригадасига иссини оқат етказиб бериб турди. Савдо қилишнинг молларни қўрмамади сотиш, ямарика ва бошқаларда сотиш сингари йўллари кен фойдаланилди.

Лекин, буларинг ҳисобга олмаганда, қишлоқда савдо қилишнинг прогрессив, энг яхши формаларини ҳали секин жорий қилинмоқда. Бу эса ҳали кўпгина савдо ташкилотлари ва қорхоналари томонидан мол ороботи планининг бажариламан қилинишига, ана шу ташкилот ва қорхоналарда савдо қилиш маданиятини савияси паслигига сабаб бўлмоқда.

Шунингдек, ошхоналар ва чайнахоналар аҳолига хизмат кўрсатиш ҳам қўнғилдагидек эмас, тайёрланган таомларнинг сифати хўрақдаларнинг талабига жавоб бермайди.

Кейинги вақтда қишлоқ аҳолисини маъий хизмат кўрсатиш бир

ДЎСТАЛАР БАЙРАМИ

Эркесвар непад халқи мамлакат мустақилигининг 9 йиллигини байрам қилмоқда. Непад халқи мустақилликка осонликча эришгани йўқ. У узоқ йиллар давомида ички ва ташқи реакцияга қарши мардона курашди.

Непалнинг стратегик ўрни, унинг табиий бойликлари узоқ замонлардан бери чет эл босқинчиларининг диққатини ўзига жалб этиб келди. XIX асрнинг бошларида Непад территориясида инглиз мустамлакачилари пайдо бўлдилар. Улар мамлакатнинг ички ва ташқи сийсати устидан тўла ҳукмронлик ўрнатдилар. Мустамлакачилар барча йўللар билан ишлаб чиқариш қуларининг тараккиятга тўқинилик қилдилар, непад халқини эксплуатация қилишда йиллик феодаallar тўдасига, Рана династияси ақиндан ёрдам бердилар. Мамлакатда юз йилдан ортиқ ҳукмронлик қилган Рана династияси инглиз мустамлакачилари билан тил бириктириб непад халқига кўп жабр етказди.

Мустамлакачилик ва феодализм зулми остида азоб чеккан непад халқи абадий қул бўлишни истамасди, у ички ва ташқи реакцияга қарши ҳарбий-тоғмай курашди. Иккинчи жаҳон урушидан кейин Хитой Халқ Республикасининг галабаси ва Хиндустоннинг мустақилликка эришиши непад халқининг курашига катта татсиб кўрсатди. 1950 йилнинг охирида непад халқи қурулди қўзғолон кўтарди. Қўзғолон 1951 йил 18 февралда галаба билан тугалланди. Рана диктатураси ағдариб ташланди.

Непалнинг янги ҳукумати мустамлакачиликнинг оғир оқибатларини тугатиш, мамлакат экономикасини ривожлантириш, халқнинг тирикчилигини яхшилаш тадбирларини амалга оширишга киришди.

Непад табиий ресурсларга бой бўлсада унинг саноати анча қолоқ, Шунингдек қишлоқ хўжалиги ҳам орқалда. Аграр реформа амалга оширилатган бўлсада, кўнчилик лехкорлар ерси. Аҳолининг кўнчилиги саводсиз. Непад ҳукумати халқ хўжалигини ва маданиятини ривожлантириш мақсадида беш йиллик планни ишлаб чиқди ва амалга оширмоқда. Миллий экономикани барпо қилишда дастлабки қадамлар қўйилди. Жумладан, Катманду водийсида йилрик ирригация системаси қурилиш ишга туширилди. Бу 7.500 акр қўшмача ерни сўғориш имкониятини берди. Шунингдек бир неча гидроэлектростанциялар барпо қилинди.

Беш йиллик планда транспортни ривожлантиришга катта маблаг ажратилган. Маълумки Непалда темир йўл, автомобиль йўллари деярли йўқ. Мамлакатда узунлиги 90 километр

га етар-етмас темир йўл бор, ҳолос. Яқин йилдан ичида 1.400 километр тош йўллари қуриш мўлжалланган. Яқинда Хиндустон билан боғловчи автомобиль йўли қуриб битказилди.

Непад ўзининг миллий манфаатларига мос бўлган ташқи сийсат юргизмоқда. Непад ҳукуматининг ташқи сийсати тинч-тотув яшаш принципларига, Бандунг декларациясига асосланган. Непад агрессив руҳдаги ҳарбий блокларни қўра ла м о қ д а, ядро қурулларини таққилиш, давлатларнинг ялпи ва бағамом қурул-сизлашилшини талаб қилмоқда.

Непад 1955 йилдан бери Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг аъзоси. У 17 мамлакат, жумладан Совет Иттифоқи, Хитой Халқ Республикаси, Хиндустон, Англия, Америка ва бошқа давлатлар билан дипломатик алоқа ўрнатган.

Тинч-тотув яшаш, дўстлик ва ўзаро ҳамкорлик принципларига асосланган Совет—Непад муносабатлари ривожланимоқда ва мустаҳкамланмоқда.

Бу, икки давлат арбобларининг шахсий алоқаларида, ўзаро иқтисодий ва маданий ҳамкорликда ўз ифодасини топтоқда. 1958 йилда Непал корони Махендра Бир Бикрам шох Лева Совет Иттифоқида меҳмон бўлди. Яқиндагина СССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. Е. Ворошилов, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари Ф. Р. Козлов ва СССР Олий Советининг депутаты Е. А